

SISÄLLYSLUETTELO

Lukijalle	1
1. RYHMÄN JÄSENET	2
2. RYHMÄN JÄRJESTÄYTYMINEN	2
3. RYHMÄN JÄSENTEN EDUSKUNNAN VALIOKUNTAJÄSENYYDET JA ERÄIDEN MUIDEN ELINTEN SOSIALIDEMOKRAATTISET JÄSENET 31.12.2002	2
Suuri valiokunta	2
Perustuslakivaliokunta	2
Lakivaliokunta	2
Ulkoasianvaliokunta	2
Valtiovarainvaliokunta	3
Valtiovarainvaliokunnan jaostot	3
Talousvaliokunta	3
Hallintovaliokunta	3
Sivistysvaliokunta	3
Maa- ja metsätalousvaliokunta	3
Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta	3
Työ- ja tasa-arvoasianvaliokunta	3
Liikennevaliokunta	3
Puolustusvaliokunta	3
Ympäristövaliokunta	3
Tulevaisuusvaliokunta	4
Tarkistajat	4
Pankkivaltuutetut	4
Vakuusrahaston valtuusto	4
Kelan valtuutetut	4
Yleisradion hallintoneuvosto	4
Eduskunnan tilintarkastajat	4
Suomen Pankin tilintarkastajat	4
Valtiontilintarkastajat	4
Eduskunnan kirjasto	4
4. 31.12.2002 RYHMÄN JÄSENTEN HALLINTONEUVOSTOJÄSENYYDET	4
5. RYHMÄN KOKOUKSET	4
6. KANSAINVÄLISET YHTEYDET	5
Pohjoismaiden neuvosto	5
Euroopan neuvosto	5
ETYJ:n parlamentaarinen yleiskokous/ Suomen valtuuskunta	5
SDP:n valtuuskunta Euroopan parlamentissa	5
Ryhmän edustajien osallistuminen kansainvälisiin kokouksiin	6
Muu kansainvälinen toiminta	6
7. RYHMÄN KANNANOTOT JA LAUSUNNOT	6
8. EDUSKUNTARYHMIEN PUHEENJOHTAJIEN SUOSITUS 5.3.2002	11
9. RYHMÄN ALOITTEET JA KIRJALLISET KYSYMYKSET	12
10. RYHMÄPUHEENVUOROT ERI KESKUSTELUISSA	12
11. KATSAUS VALIOKUNNISSA KÄSITELTYIHIN ASIOIHIN	14
12. RYHMÄTOIMISTON HENKILÖKUNTA 31.12.200	35
13. RYHMÄTOIMISTON LAATIMAT RUUSUINFOT V. 2002	37
14. MUUT INFOT JA TILAISUUDET VUONNA 2002	37

Lukijalle

Vuosi 2002 oli vaalien suhteen välivuosi. Kesäkuussa 2002 oli sosialidemokraattisen puolueen puoluekokous, mihin ryhmän jäsenet osallistuivat aktiivisesti joko kokousedustajina tai kokouksen seuraajina. Puolueen puheenjohtajaksi valittiin uudelleen Paavo Lipponen.

Vuoden 2002 alussa Suomi otti käyttöön uuden rahayksikön, euron. Siirtyminen uuden rahan käyttöön sujui hyvin.

Eduskunnalle vuosi 2002 oli työntäyteinen. Hallitus antoi eduskunnalle vuoden aikana yhteensä 269 esitystä ja viisi selontekoa. Oppositio oli aktiivinen ja jätti hallituksen vastattavaksi yhteensä neljä välikysymystä. Kevätistuntokauden eniten mielenkiintoa herättänyt asia oli energiaratkaisu. Eduskunta hyväksyi periaatepäätöksen viidennen ydinvoimapäätöksen rakentamisesta 24.5.2002.

Syysistuntokauden tärkein asia oli vuoden 2003 valtion talousarvio. Eduskuntaryhmä aloitti valmistautumisen syysistuntokauden asioihin jo kesäkuussa määrittelemällä omat painopisteensä budjetin valmisteluun. Tavoitteita täsmennettiin elokuussa Mikkelissä pidetyssä kesäkokouksessa. Ykkösasioiksi nostettiin työllisyyden hoito, terveydenhuoltopalvelut sekä aikuiskoulutus. Näissä asioissa saatiin myös selkeitä tuloksia.

Vuoden 2002 aikana valmistauduttiin uuden perustuslain mukaiseen hallituksenmuodostamisprosessiin. Eduskuntaryhmien puheenjohtajat sopivat 5.3.2002, että suurimman eduskuntaryhmän edustaja/nimeämä henkilö kutsuu keväällä 2003 valtiopäivien avajaisten jälkeen koolle muiden eduskuntaryhmien edustajat neuvotteluun, jossa sovitaan vetäjästä hallitusneuvottelujen tunnusteluvaihetta varten.

Eduskuntaryhmän sääntöihin tehtiin uuden perustuslain sekä puolueen sääntömuutosten edellyttämät muutokset. Uudet ryhmän säännöt hyväksyttiin ryhmäkokouksessa 10.10.2002.

Eduskuntaryhmä otti vuoden 2002 aikana käyttöön uuden ruusutunnuksen.

Eduskunnassa 13. päivänä helmikuuta 2003

*Sisko Seppä
pääsihteeri*

1. RYHMÄN JÄSENET

Ryhmässä oli 31.12.2002 52 kansanedustajaa. Heistä naisia on 21 ja miehiä 31.

Ryhmän jäsenet:

Jouni Backman	Saara Karhu	Leena Luhtanen	Tero Rönni
Mikko Elo	Tapio Karjalainen	Jukka Mikkola	Matti Saarinen
Tarja Filatov	Tarja Kautto	Raimo Mähönen	Arto Seppälä
Jukka Gustafsson	Antero Kekkonen	Sinikka Mönkäre	Jouko Skinnari
Tuula Haatainen	Kimmo Kiljunen	Kalevi Olin	Säde Tahvanainen
Klaus Hellberg	Valto Koski	Heli Paasio	Ilkka Taipale
Rakel Hiltunen	Marjaana Koskinen	Pirkko Peltomo	Erkki Tuomioja
Susanna Huovinen	Johannes Koskinen	Riitta Prusti	Marja-Liisa Tykkyläinen
Liisa Jaakonsaari	Risto Kuisma	Virpa Puisto	Kari Urpilainen
Ulla Juurola	Lauri Kähkönen	Susanna Rahkonen	Marjatta Vehkaoja
Reijo Kallio	Esa Lahtela	Kari Rajamäki	Pia Viitanen
Antti Kalliomäki	Reijo Laitinen	Jussi Ranta	Matti Vähänäkki
Erkki Kanerva	Paavo Lipponen	Maija Rask	Harry Wallin

hhhhh

2. RYHMÄN JÄRJESTÄYTYMINEN

Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä valitsi järjestäytymiskokouksessaan 4.2.2002 ryhmän puheenjohtajaksi kansanedustaja **Antti Kalliomäen**. Ensimmäiseksi varapuheenjohtajaksi valittiin kansanedustaja **Virpa Puisto** ja toiseksi varapuheenjohtajaksi kansanedustaja **Tapio Karjalainen**.

Ryhmän työvaliokuntaan valittiin puheenjohtajiston lisäksi seuraavat seitsemän jäsentä: kansanedustajat **Klaus Hellberg**, **Susanna Huovinen**, **Valto Koski**, **Pirkko Peltomo**, **Matti Saarinen**, **Kari Urpilainen** ja **Pia Viitanen**.

Ryhmän ehdokkaaksi eduskunnan puhemiehistöön valittiin kansanedustaja **Jukka Mikkola**, joka tuli valituksieduskunnan II varapuhemieheksi. Ryhmän edustajana kansliatoimikunnassa toimi kansanedustaja **Marja-Liisa Tykkyläinen**.

Ryhmän tilintarkastajina toimivat KHT tilintarkastaja **Martti Haapakoski** ja **Ulla Juurola** sekä varalla kansanedustajat **Reijo Kallio** ja **Tarja Kautto**.

hhhhh

3. RYHMÄN JÄSENTEN EDUSKUNNAN VALIOKUNTAJÄSENYYDET JA ERÄIDEN

Suuri valiokunta

Varsinaiset:

Kiljunen Kimmo (vpj)

Elo Mikko

Haatainen Tuula

Luhtanen Leena

Ranta Jussi

Skinnari Jouko

Vehkaoja Marjatta

Varat:

Hellberg Klaus

Kuisma Risto

Olin Kalevi

Prusti Riitta

Karhu Saara

Paasio Heli

Taipale Ilkka

Lakivaliokunta

Varsinaiset:

Vähänäkki Matti (vpj.)

Kanerva Erkki

Rahkonen Susanna

Rönni Tero

Varat:

Hiltunen Rakel

Laitinen Reijo

Perustuslakivaliokunta

Varsinaiset:

Prusti Riitta (vpj)

Hellberg Klaus

Varat:

Mikkola Jukka

Seppälä Arto

Ulkoasianvaliokunta

Varsinaiset:

Jaakonsaari Liisa (pj)

Varat:

Karhu Saara

Kalliomäki Antti
Kautto Tarja
Kekkonen Antero
Olin Kalevi

Kiljunen Kimmo

Valtiovarainvaliokunta

Varsinaiset:

Rajamäki Kari (vpj)

Laitinen Reijo

Puisto Virpa

Saarinen Matti

Tykkyläinen Marja-Liisa

Varat:

Gustafsson Jukka

Juurola Ulla

Peltomo Pirkko

Ranta Jussi

Urpilainen Kari

Valtiovarainvaliokunnan jaostot

1. Hallinto- ja tarkastusjaosto

Urpilainen Kari (jaostovast.) Gustafsson Jukka (lisäj)

Tykkyläinen Marja-Liisa

2. Turvallisuus- ja puolustusjaosto

Laitinen Reijo (jaostovast.) Peltomo Pirkko (lisäj.)

Puisto Virpa

3. Verojaosto

Saarinen Matti (jaostovast.) Laitinen Reijo (lisäj.)

Juurola Ulla

4. Sivistys- ja tiedejaosto

Tykkyläinen Marja-Liisa (jaoston puh.joht.)

Gustafsson Jukka Saarinen Matti (lisäj.)

5. Maatalousjaosto

Rajamäki Kari (jaostovast.) Juurola Ulla (lisäj.)

Urpilainen Kari

6. Liikennejaostojaosto

Rajamäki Kari (jaoston puh.joht.)

Ranta Jussi Saarinen Matti (lisäj.)

7. Kauppa- ja teollisuusjaosto

Ranta Jussi (jaostovast.) Juurola Ulla (lisäj.)

Laitinen Reijo

8. Sosiaali- ja työjaosto

Puisto Virpa (jaostovast.) Urpilainen Kari (lisäj.)

Peltomo Pirkko

9. Asunto- ja ympäristöjaosto

Gustafsson Jukka (jaostovast.) Ranta Jussi (lisäj.)

Peltomo Pirkko

Talousvaliokunta

Varsinaiset:

Luhtanen Leena (pj)

Hellberg Klaus

Huovinen Susanna

Kallio Reijo

Ranta Jussi

Varat:

Juurola Ulla

Saarinen Matti

Hallintovaliokunta

Varsinaiset:

Koski Valto (valiok.vast.)

Hiltunen Rakel

Kähkönen Lauri

Paasio Heli

Seppälä Arto

Varat:

Saarinen Matti

Urpilainen Kari

Sivistysvaliokunta

Varsinaiset:

Gustafsson Jukka (vpj)

Karjalainen Tapio

Tahvanainen Säde

Taipale Ilkka

Viitanen Pia

Varat:

Olin Kalevi

Paasio Heli

Maa- ja metsätalousvaliokunta

Varsinaiset:

Rajamäki Kari (vpj)

Karjalainen Tapio

Kähkönen Lauri

Lahtela Esa

Varat:

Koskinen Marjaana

Wallin Harry

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Varsinaiset:

Vehkaoja Marjatta (pj)

Haatainen Tuula

Koski Valto

Koskinen Marjaana

Seppälä Arto

Varat:

Kanerva Erkki

Karhu Saara

Työ- ja tasa-arvoasianvaliokunta

Varsinaiset:

Skinnari Jouko (pj)

Haatainen Tuula

Lahtela Esa

Peltomo Pirkko

Rönni Tero

Varat:

Koski Valto

Prusti Riitta

Liikennevaliokunta

Varsinaiset:

Mähönen Raimo (valiok.vast.) Lahtela Esa

Kanerva Erkki

Karhu Saara

Kuisma Risto

Wallin Harry

Varat:

Lahtela Esa

Ranta Jussi

Puolustusvaliokunta

Varsinaiset:

Kekkonen Antero (valiok.vast.) Kiljunen Kimmo

Kallio Reijo

Laitinen Reijo

Mähönen Raimo

Wallin Harry

Varat:

Vähänäkki Matti

Ympäristövaliokunta

Varsinaiset:

Kautto Tarja (valiok.vast.)

Elo Mikko

Hiltunen Rakel

Tahvanainen Säde

Viitanen Pia

Varat:

Koskinen Marjaana

Mähönen Raimo

Tulevaisuusvaliokunta

Varsinaiset:
 Olin Kalevi (vpj)
 Huovinen Susanna
 Kallio Reijo
 Kuisma Risto
 Mikkola Jukka

Tarkistajat

Varsinaiset:
 Rahkonen Susanna
 Seppälä Arto

Varat:
 Tahvanainen Säde
 Taipale Ilkka

Varat:
 Huovinen Susanna
 Rönni Tero

Pankkivaltuutetut

Puisto Virpa (supp. pank.valt.)
 Kekkonen Antero

Vakuusrahaston valtuusto

Kanerva Erkki
 Ranta Jussi

Kelan valtuutetut

Varsinaiset:
 Peltomo Pirkko (vpj)

Rajamäki Kari

Henk.koht. varat:
 Koskinen Marjaana ja
 Karhu Saara
 Mähönen Raimo ja
 Haatainen Tuula

Koski Valto

Prusti Riitta ja
 Seppälä Arto

Yleisradion hallintoneuvosto

Kalliomäki ANtti (vpj)
 Jaakonsaari Liisa
 Kallio Reijo
 Olin Kalevi
 Viitanen Pia

Eduskunnan tilintarkastajat

Varsinainen: Vara:
 Saarinen Matti Juurola Ulla

Suomen Pankin tilintarkastajat

Varsinainen: Varat:
 Saarinen Matti Juurola Ulla
 Kuusiola Arto (KHT)

Valtiontilintarkastajat

Varsinaiset: Varat:
 Urpilainen Kari (pj) Prusti Riitta
 Mähönen Raimo Vähänäkki Matti

Eduskunnan kirjaston hallitus

Varsinaiset: Varat:
 Puisto Virpa (vpj) Kanerva Erkki
 Prusti Riitta Karhu Saara

4. 31.12.2002 RYHMÄN JÄSENTEN HALLINTONEUVOSTOJÄSENYYDET

Elo Mikko	Kemijoki Oy	Laitinen Reijo	Vapo Oy
Gustafsson Jukka	Veikkaus Oy	Luhtanen Leena	Fortum Oyj
Haatainen Tuula	Rautaruukki Oyj	Olin Kalevi	YLE
Hellberg Klaus	Fortum Oyj	Peltomo Pirkko	KELA
Hiltunen Rakel	Fortum Oyj	Prusti Riitta	Alko
Huovinen Susanna	Veikkaus Oy	Puisto Virpa	Suomen Pankki, Sitra
Jaakonsaari Liisa	YLE	Rahkonen Susanna	Kemira Oyj
Juurola Ulla	VR Oyj	Rajamäki Kari	Kemira Oyj, KELA
Kallio Reijo	YLE	Ranta Jussi	Finnair Oyj
Kalliomäki Antti	YLE	Saarinen Matti	Veikkaus Oy
Karhu Saara	Alko Oyj	Seppälä Arto	Alko Oyj
Karjalainen Tapio	VR Oyj	Skinnari Jouko	Rautaruukki
Kautto Tarja	Finnair Oyj	Tahvanainen Säde	Suomen Posti Oyj
Kekkonen Antero	Suomen Posti Oyj, Suomen Pankki, Sitra, Patria Industries Oyj	Tykkyläinen Marja-Liisa	Finnvera Oyj
		Urpilainen Kari	Finnvera Oyj
		Vehkaoja Marjatta	VR Oyj
Koski Valto	Suomen Posti Oyj, KELA	Viitanen Pia	YLE

5. RYHMÄN KOKOUKSET

Eduskuntaryhmä kokoontui vuoden 2002 aikana 39 kertaa ja työvaliokunta 40 kertaa. Työvaliokunnan kesäkokous pidettiin 15.-16.8.2002 Kotkassa ja ryhmän kesäkokous 20.-21.8.2002 Mikkeliissä.

6. KANSAINVÄLISET YHTEYDET

Pohjoismaiden Neuvoston, Euroopan Neuvoston ja ETYJ:n parlamentaarisen yleiskokouksen Suomen valtuuskunnan jäseninä olevat ryhmän jäsenet ovat mukana näiden elinten sosialidemokraattisissa ryhmissä. Lisäksi ryhmän edustajia osallistui eri puolella maailmaa pidettyihin kansainvälisiin seminaareihin.

Pohjoismaiden neuvosto

Vuosi 2002 oli Pohjoismaiden neuvoston 50-vuotisjuhlavuosi. Arkisen uurastuksen lisäksi toimintaa sävyttivät erilaiset juhlavuoteen liittyvät tapahtumat. Vuosi huipentui lokakuussa Helsingissä pidettyyn juhlaistuntoon, johon osallistuivat myös kaikkien pohjoismaiden valtionpäämiehet puolisoineen.

Vuoden aikana sosialidemokraattiset edustajat ovat muun muassa syventäneet suhteitaan Baltian maiden sd-parlamentaarikoihin Baltian neuvoston ja Pohjoismaiden neuvoston kokousten yhteydessä järjestetyissä parlamentaarikkojen välisissä tapaamisissa. Myös Ole Norrbackin pohjoismaiden välisiä rajaesteitä koskevan raportin seurantatyö on ollut voimakkaasti esillä sosialidemokraattisen ryhmän toiminnassa.

Suomalaisten sosialidemokraattisten edustajien toiminnasta esimerkkinä mainittakoon lokakuun istunnossa jätetty prostituution vastainen aloite, jonka allekirjoitti 87 neuvoston jäsentä yli maa- ja puoluerajojen. Merkittävä oli myös Itämerellä tapahtuvien, etenkin venäläisten, öljykuljetusten sääntelemistä ja rajoittamista koskeva kannanotto. Suomalaiset sosialidemokraattiset edustajat ovat jatkuvasti työskennelleet parantaakseen Suomen kielen asemaa Pohjoismaiden neuvostossa.

Pohjoismaiden neuvoston sosialidemokraattisessa ryhmässä olivat varsinaisina jäseninä mukana Riitta Prusti (puheenjohtajisto, ryhmän työvaliokunta ja suomalaisten sosialidemokraattisten edustajien ryhmän vetäjä), Tuula Haatainen (hyvinvointivaliokunta, ryhmän työvaliokunta), Saara Karhu (kulttuuri- ja koulutusvaliokunta), Risto Kuisma (kansalais- ja kuluttajavalioikunta) ja Jouko Skinnari (elinkeinovaliokunta). Varajäseninä toimivat Mikko Elo, Liisa Jaakonsaari, Kalevi Olin, Ilkka Taipale ja Harry Wallin.

h h h

Euroopan neuvosto

Varsinaiset:	Varat:
Elo Mikko (pj)	Kautto Tarja
	Luhtanen Leena

h h h

ETYJ:n parlamentaarinen yleiskokous/ Suomen valtuuskunta

Varsinainen:	Vara:
Kiljunen Kimmo	Karhu Saara

h h h

SDP:n valtuuskunta Euroopan parlamentissa

Ulpu Iivari
Riitta Myller
Reino Paasilinna

SDP:n valtuuskunta Euroopan parlamentissa kutsuu sääntöjensä mukaan ryhmän edustajan vuosikokoukseensa.

h h h

Parlamenttienvälinen liitto IPU, Suomen ryhmän johtokunta:

Luhtanen Leena

h h h

Ryhmän edustajien osallistuminen kansainvälisiin kokouksiin

Ryhmän puheenjohtaja Antti Kalliomäki kuului Euroopan Sosialidemokraattisen Puolueen (PES) puheenjohtajistoon. Lisäksi ryhmän edustajia osallistui PES:n neuvoston kokoukseen sekä EU:n tulevaisuutta ja maataloutta käsitteleviin seminaareihin.

Ryhmän edustajia osallistui SAMAK:n vuosikokoukseen ja työläiskongressiin sekä SI:n neuvoston kokoukseen.

h h h

Muu kansainvälinen toiminta

Ryhmän työvaliokunta kävi Tallinnassa tapaamassa Mõõdukadin parlamenttiryhmän edustajia sekä vierailulla edustustossa.

SDP:n valtuuskunta Euroopan parlamentissa järjesti seminaareja, joihin osallistui ryhmän edustajia. Lisäksi ryhmän edustajia osallistui valtuuskunnan vuosikokoukseen.

Ryhmä järjesti EU:n tulevaisuutta käsittelevän seminaarin, jonka yhtenä puhujana oli Toomas Hendrik Ilves.

Eduskuntaryhmässä kävi vieraita Kroatiasta ja Filippiineiltä.

h h h h h

7. RYHMÄN KANNANOTOT JA LAUSUNNOT

KANNANOTOT:

Sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän kesäkokous Mikkeliä 20.-21.8.2002:

Työllisyys ja palvelut kaiken edelle

Sosialidemokraatit asettavat työllisyyden ja palvelut ensi vuoden talousarvion painopisteiksi. Budjetissa on panostettava valtiovarainministeriön esitystä enemmän mm. työllisyysmäärärahoihin ja aikuiskoulutukseen sekä turvattava kuntien palvelut tekemällä tarkistuksia kuntatalouden hyväksi.

Epävarman taloudellisen kehityksen vuoksi työttömyys voi ainakin hetkellisesti lähteä kasvuun. Tähän on puututtava ajoissa. Työvoimapolitiittisia toimia on lisättävä työttömyyden kasvua vastaavasti. Työllisyyttä on tuettava myös investoimalla esim. koulujen peruskorjaukseen. Alue- ja osaamiskeskusohjelmien rahoitus on turvattava.

Aikuiskoulutukseen ja vapaaseen sivistystyöhön panostaminen on keskeistä ammattitaitoisen työvoiman saannin varmistamiseksi, rakennetyöttömyyden poistamiseksi ja kansalaisyhteiskunnan edistämiseksi. Budjettiin on varattava riittävät määrärahat aikuisväestön koulutustasoa nostavan hankkeen aloittamiseksi. Nuorten työhön pääsyn helpottamiseksi sekä syrjäytymisen ehkäisemiseksi oppisopimuskoulutusta täytyy lisätä.

Kuntien mahdollisuudet tuottaa palveluita on turvattava. Keskeistä on mm. lapsiperheille tarkoitettujen tukipalvelujen kehittäminen. Koko maan työllisyyteen vaikuttaa oleellisesti kuntien mahdollisuudet vakinaistaa jo töissä olevien työsuhteita sekä palkata uutta henkilökuntaa. Talousarvioesityksessä olevat lisärahat sosiaali- ja terveydenhuoltoon parantavat kuntien mahdollisuuksia työllistää erityisesti hoitoalan henkilökuntaa.

Veronalennukset eivät ole ensisijainen ratkaisu tämän ajan ongelmiin. Liikkumavara eri verojen alentamiseen on pieni. Mahdollisten veromuutosten täytyy edistää työllisyyttä sekä vakaata ostovoiman kehitystä. Budjettiriihen veropäätöksillä on estettävä ansiotulojen verotuksen kiristyminen. Muista veromuutoksista tulee päättää myöhemmin syksyllä edellyttäen, että niillä voidaan tukea työllisyyttä edistävän tuloratkaisun syntyä. Mahdolliset veroalennukset on suunnattava pienipalkkaisille. Eläkeläisten sairausvakuutusmaksun alennus on toteutettava hallitusryhmien aiemmin sopimalla tavalla.

h h

Kannanotto kilpailun avaamisesta rautatieliikenteessä

Nykytilanne

Nykyisen lainsäädännön mukaisesti VR Osakeyhtiöllä on lakisääteinen yksinoikeus rautateiden kansallisen tavara- ja henkilöliikenteen harjoittamiseen. Asiasta säädetään rataverkkolaissa vuodelta 1995. Lakia on muutettu vuonna 1997 ns. EU:n toimilupa- ja käyttöoikeusdirektiivien täytäntöönpanon yhteydessä. Valtionrautateiden yhtiöittämisen yhteydessä vuonna 1995 pyrittiin erottamaan toisistaan kuljetustoiminnan harjoittaminen ja rataverkon ylläpito ja rakentaminen, joista vastaa LVM:n alainen ratahallintokeskus.

Tällä hetkellä VR harjoittaa sekä tuettua ostoliikennettä että lipputulojen varassa harjoitettavaa henkilöliikennettä. YTV ostaa bruttoperusteisin sopimuksin alueensa liikenteen VR:ltä. Muusta henkilöliikenteestä LVM ostaa nettoperusteisin sopimuksin noin 40 prosenttia. YTV:n sopimus on voimassa vuoden 2005 loppuun ja LVM:n sopimus vuoden 2004 loppuun.

Euroopan unioni

Euroopan unionin lainsäädännössä on rautateiden kilpailua tavaraliikenteessä pyritty avaamaan asteittain. Perusteeksi tälle on esitetty mm. rautatiekuljetusten markkinaosuuksissa EU:ssa tapahtunutta laskua. Toistaiseksi yhteisöläisäädännöllä rautatieliikennettä on avattu kilpailulle kuitenkin hyvin rajoitetusti. Tällä hetkellä kilpailulle avatut markkinat kattavat ainoastaan kansainvälisten ryhmittymien oikeuden kauttakulkuliikenteeseen, kansainvälisen tavaraliikenteen sekä kansainväliset yhdistetyt kuljetukset.

Viimeksi kilpailua on avattu ns. ensimmäiseen rautatiepakettiin sisältyvällä rautateiden kehittämisdirektiivin muutoksella. Direktiivion pantava kansallisesti täytäntöön maaliskuuhun 2003 mennessä. Direktiivillä avataan EU:n sisäisen kansainvälinen tavaraliikenne kilpailulle vuoteen 2008 mennessä. Suomessa täytäntöönpano tapahtuisi uuden rautatielain säätämisen yhteydessä. Tätä koskeva esitys on parhaillaan valmisteltavana liikenne- ja viestintäministeriössä ja tulossa eduskunnan käsiteltäväksi viimeistään syksyllä. Esityksessä ei ehdoteta kilpailun avaamista direktiivin asettamaa vähimmäistasoa ylittävältä osalta.

Komission tammikuussa 2002 julkaisemassa ns. toisessa rautatiepaketissa ehdotetaan myös jäsenmaiden kansallisen tavaraliikenteen avaamista kilpailulle. Kilpailua koskevilta osilta toisen rautatiepaketin käsittely on vasta alkamassa EU:ssa. Eduskunnan käsiteltävänä on parhaillaan asiaa koskeva U-kirjelmä (U 14/2002). Kilpailun avaamista koskevalta osin valtioneuvoston kanta muodostetaan myöhemmin:

Eduskunnan liikennevaliokunta on ensimmäisestä rautatiepaketista antamassaan lausunnossa LiVL 34/1998 vp - U 73/1998 vp suhtautunut varauksellisesti kilpailun avaamiseen rataverkolla. Eduskunnan suuri valiokunta on vahvistanut liikennevaliokunnan kannan, jonka mukaan rautatieliikenteen kilpailun avaamisessa tulee edetä asteittain ja hallitusti.

Tämän mukaisesti Suomi suhtautui myönteisesti kansainvälisen tavaraliikenteen avaamiselle kilpailulle (Euroopan laajuisella rahtiliikenneverkolla) ensimmäisen rautatiepaketin yhteydessä, mutta vastusti kansallisen liikenteen avaamista kilpailulle. Valtioneuvosto tarkistaa kantaansa sen jälkeen, kun ministeriön käynnistämä tavaraliikenteen kilpailun avaamisen vaikutuksia koskeva selvitys 15.4.2002 on valmistunut (U 14/2002).

Myös EU:ssa valmisteilla oleva palvelusopimusasetus koskee rautatieliikennettä. Asetuksen mukaan kaikki julkista tukea saavat tai yksinoikeuden turvin toimivat maantie-, sisävesi ja rautatiekuljetuspalvelut olisi kilpailutettava. Käytännössä asetus velvoittaisi kilpailuttamaan kaikki VR:n henkilöliikennepalvelut. Tätä koskeva U-kirjelmä on annettu eduskunnalle vuonna 2000 (U 63/2000). Kirjelmän johdosta antamassaan yksimielisessä lausunnossaan liikennevaliokunta (LiVL 20/2000) suhtautui kielteisesti rautatieliikenteen kilpailuttamiseen:

Suomen kaltaisessa harvaan asutussa ja pitkien etäisyyksien rautatiemaassa on mahdotonta järjestää rautatiepalveluja taloudellisesti ja tehokkaasti asetusehdotuksen rajoitusehtojen mukaan. Ehdotus vaarantaisi toteutuessaan rautateiden henkilökaukoliikenteen tarkoituksenmukaisen harjoittamisen.

Suomessa rautatieliikenne on kokonaisjärjestelmä, jonka pilkkominen ja kilpailuttaminen asetuksen ehdottamalla tavalla saattaa johtaa tämän tehokkaasti toimivan järjestelmän hajoamiseen niin, että rautatieliikenteen kilpailukyky alenee ja kokonaiskustannustaso nousee (LiVL 20/2000).

Tämän hetkisten tietojen mukaan useat jäsenvaltiot, mm. Ranska vastustavat asetusta rautateiden kilpailuttamista koskevilta osiltaan. Euroopan parlamentti ehdotti I lausunnossaan rautatiekuljetusten kilpailuttamisen rajaamista koskemaan ainoastaan paikallisliikennettä. Näillä näkymin asetuksesta tuskin on saavutettavissa yhteisymmärrystä vielä Tanskakaan puheenjohtajuuskauden aikana.

Rautatiekilpailua on käsitelty myös liikennepolitiikan valkoisessa kirjassa, joka on hyväksytty 21.9.2001. Valkoisesta kirjasta antamassaan yksimielisessä lausunnossa eduskunnan valtiovarainvaliokunta suhtautui kielteisesti ratakilpailun avaamiseen Suomessa (VaVL 9/2002):

Valkoisessa kirjassa ehdotetaan myös mm. henkilöliikenteen avaamista kilpailulle ja rataosuuksien varaamista tavaraliikenteelle. Valiokunnan mielestä nämä toimenpiteet eivät sovellu Suomen olosuhteisiin. Rautatieliikenteen kilpailuttaminen voisi pahimmillaan johtaa Suomen toimivan rautatiejärjestelmän pirstoutumiseen ja rautateiden henkilö- ja tavaraliikenteen keskinäisten synenergiaetujen menettämiseen (VaVL 9/2002).

Kansalliset linjaukset kilpailun avaamiseen

Rautatieliikenteen kilpailuttamista on viime vuosina ahkerasti selvitetty liikenneministeriön toimesta. Merkittävin hankkeista on vuonna 1998 mietintönsä luovuttaneen valtion rataverkon kilpailulle avaamista pohtinut työryhmä (*Rataverkon avaaminen kilpailulle, liikenneministeriön julkaisuja 15/1998*). Työryhmä ehdotti, että kilpailu voitaisiin avata tavara- ja alueellisessa henkilöliikenteessä. Mietinnön johdosta valmistui keväällä 1999 ehdotukset uudeksi rautatielaiksi ja laiksi Ratahallintokeskuksesta. Ehdotusten mukaan pitkän matkan henkilöliikenne olisi jäänyt VR:n yksinoikeudeksi. Kilpailu avaaminen olisi ulottunut kotimaiseen ja muihin EU-maihin suuntautuvassa tavaraliikenteessä. Venäjän liikennettä kilpailu ei olisi koskenut.

Viimeksi asiaa on pohdittu lähiliikenteen kilpailuttamista selvittäneen lähiliikennetyöryhmän työssä. Työryhmä luovutti mietintönsä lokakuussa 2001. Työryhmä oli selvittänyt, miten lähiliikenteen kilpailun avaaminen onnistuisi pääkaupunkiseudulla.

Liikenne- ja viestintäministeriön teettämä selvitys tavaraliikenteen Suomen rautateillä kilpailulle vapauttamisen vaikutuksista valmistui huhtikuussa 2002. Selvityksen keskeinen johtopäätös on se, että rautateiden tavaraliikenteessä alalle tulon esteet erittäin korkeat. Tähän vaikuttavat mm. merkittävät skaalatuotot, suuret kalustoinvestoinnit, ammattitaitoisen henkilöstön rekrytointi, vahva markkinajohtaja sekä Suomen maantieteellinen sijainti sekä muusta Euroopasta poikkeava raideleveys. Alalle tulon esteistä johtuen kilpailun avaaminen ei selvityksen tekijöiden mukaan vielä merkitse sitä, että kilpailua todella syntyy.

Hallitusohjelman mukaan VR-yhtymä Oy:n toimintaa tehostetaan mm. toimintatapoja uudistamalla ottaen huomioon Euroopan unionissa tapahtuva kehitys. Valtioneuvoston voimassa olevan linjauksen mukaan *kilpailua henkilöliikenteessä ei tämän hallituksen aikana avata enempää kuin EU-määräykset edellyttävät.*

Eduskuntaryhmän kannanotto

Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä pitää toimia raideliikenteen aseman parantamiseksi sekä tehokkuuden lisäämiseksi tarpeellisina ja tärkeinä. Tämä on aiheellista sekä liikenne- ja elinkeinopoliittisista syistä että ympäristönäkökohdista. Viimeaikoina keskustelu asiassa sekä Euroopan unionin piirissä että Suomessa on kuitenkin painottunut yksipuolisesti kilpailunäkökohtiin.

Rautatiekilpailun avaamiseen Suomen kaltaisessa harvaanasutussa pitkien yhteyksien maassa liittyy useita erityiskysymyksiä, jotka vaativat huolellista pohdintaa. Kilpailu saattaisi vaarantaa myös alueellisesti kattavan liikenneverkoston ylläpitämisen ja houkutella yksityistä pääomaa ns. kermankuorintaan vilkkailla radoilla, tuottamattomien rataosuuksien jäädessä samaan aikaan valtion hoidettavaksi. Rautatieliikenteen kilpailuttaminen voisi pahimmillaan johtaa Suomen toimivan rautatiejärjestelmän pirstoutumiseen sekä liikenneturvallisuuden ja henkilöstön aseman heikkenemiseen.

Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä ei näe tarvetta kilpailun avaamiselle Suomen kansallisessa raideliikenteessä. Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä katsoo, että niin junaturvallisuus, henkilöstön aseman turvaaminen kuin taloudellisetkin syyt puoltavat ratakilpailun torjumista ja turvautumista kilpailulle vaihtoehtoisin keinoin raideliikenteen tehostamisessa. Myös Euroopan unionissa Suomen tulee pyrkiä hillitsemään ideologissävytteisiä pyrkimyksiä kilpailun avaamiseksi valtakunnallisen palvelutarjonnan vaarantavalla tavalla.

Hallituksen yhteisen linjauksen mukaan *kilpailua rautateiden henkilöliikenteessä ei tämän hallituksen aikana avata enempää kuin EU-määräykset edellyttävät*. Suomen tulee myös Euroopan unionin piirissä pyrkiä aktiivisesti ratkaisuihin, jotka turvaavat sekä henkilö- että tavaraliikenteen täysipainoisen tarjonnan koko maassa eivätkä edellytä keinoitekoista kilpailuttamista.

h h h h h

LAUSUNNOT:

Eduskunnan kanslian aukiolo- ja palveluajat

Sos.dem. eduskuntaryhmä pitää nykyisiä eduskunnan kanslian aukiolo- ja palveluaikoja pääosin riittävinä. Poikkeuksen tekee keskuskanslian nykyiset aukioloajat. Kello 9.30 alkamisaika on liian myöhäinen muihin toimintoihin nähden. Pidämme tärkeänä, että keskuskansliassa palvelut ovat saatavissa klo 8.30 alkaen istuntokausien aikana.

Ongelmia on ollut myös työterveyspalvelujen saatavuudessa. Eduskuntaryhmien henkilökunnalla on oikeus saada työterveyspalveluja eduskunnan työterveysasemalta. Kovin usein vastaanottoaikoja ei löydy ja työterveysasemalla jopa kehoitetaan menemään yksityisten lääkäriasemien vastaanotoille. Terveysaseman palvelut täytyy mitoittaa kasvavan henkilökunnan mukaisiksi. Samalla työterveyslääkärien vastaanottoaikoja täytyy lisätä siten, että lääkäripalvelut ovat saatavissa maanantaista perjantaihin klo 8.30 - 17.00. Toimivien työterveyspalvelujen järjestäminen edellyttää kunnollisten, riittävän tilavien työterveystilojen järjestämistä.

Aukiolo- ja palveluaikoihin liittymättömänä asiana ryhmä toivoo, että aukiolo-, palvelu- ja muihin käytäntöihin liittyvistä muutoksista tiedotetaan kansanedustajille riittävän hyvin.

h h

Eduskunnan puhemiesneuvosto on 4.6.2002 pyytänyt eduskuntaryhmiltä lausuntoa Kertomusmenettelytyöryhmän mietintöön (Eduskunnan kanslian julkaisu 7 / 2002) , jonka keskeinen sisältö on arvioida eduskunnalle annettavien valtiontaloudellisten kertomusten kokonaisuutta.

Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä katsoo, että mietintö antaa hyvän pohjan valtiontaloudellisten kertomusten tietosisällön, keskinäisten suhteiden ja aikataulujen kehittämiseksi niin, että ne muodostaisivat yhdessä aiempaa painokkaamman osan eduskunnan aktiivista budjettivaltaa.

Työryhmä ehdottaa uudistuksia hallituksen kertomukseen " valtiontalouden hoidosta ja tilasta", joka muuttuisi jatkossa *tilinpäätöskertomukseksi* - nimettäväksi asiakirjaksi. Muutoksella pyritään palvelemaan paremmin eduskunnan ohjaustehtävää, jonka toteutuminen edellyttää, että kertomus sisältäisi arvion talousarvion toteutumisesta ja hallinnon tuloksellisuudesta. Erityisen kannatettavana voidaan pitää työryhmän esille ottamaa ajatusta yhteiskunnallisen vaikuttavuuden arvioinnista .

Hallinnon muuta toimintaa ja taloutta koskevat kertomukset voisi selkeyden vuoksi olla hyvä yhdistää tilinpäätöskertomuksen yhteyteen. Kokonaisuuden ja selkeyden kannalta on paras, että tärkeistä hallintorajajärjestelyistä asiakokonaisuuksista annetaan tilinpäätöskertomuksen yhteydessä *pysyviä tai vaihtuvia selvityksiä*.

Nykyinen valtion tilakertomus ja uusi tilinpäätöskertomus muodostaisivat *tilinpäätöskokonaisuuden*. Jotta eduskunnan kokonaiskäsitystä valtiontalouden tilasta voidaan vahvistaa, työryhmän pidemmän aikavälin tavoite uuden tilinpäätöskokonaisuuden aikaansaamisesta on kannatettava.

Valtiontalouden hoidon kannalta valtion talousarvion ja budjettikehysmenettelyn uudistusesitykset ovat perusteltuja. Budjetin laadinnan läpinäkyvyyden ja eduskunnan budjettivallan tehostamisen kannalta on toivottavaa, että kehyksissä tarkasteltaisiin valtion menojen lisäksi myös tuloja.

Valtiontalouden tarkastusviraston (VTV) siirtäminen eduskunnan yhteyteen vuoden 2001 alusta lukien on muuttanut ja vahvistanut viraston tarkastusasemaa. Virasto antoi tänä syksynä ensimmäisen *kertomuksen toiminnastaan, joka sisältää arviot* tilinpäätöksen oikeellisuudesta ja talousarvion noudattamisesta. Tarkastusviraston kertomus ja tilinpäätöskertomus on tarkoitus käsitellä eduskunnassa valtiovarainvaliokunnassa syyskuun alussa ennen puoltavaliä annettavaa seuraavan vuoden talousarviota. Ajatus tarkastustietojen välittämisestä seuraavan vuoden talousarvion käsittelyyn eduskunnassa on hyvä. Ongelmaksi tulee kuitenkin se, että miten se aikataulullisesti on sovittavissa eduskunnan työjärjestykseen?

Valtiontilintarkastajain valvontatoiminta ja heidän kertomuksensa rooli eroaa eduskunnan budjettivallan näkökulmasta muista eduskunnalle toimitettavista kertomuksista siinä, että valtiontilintarkastajat ovat parlamentaarisesti valittuja ja

toteuttavat itsenäisesti parlamentin näkökulmaa valvontatoimissaan. Mietinnössään työryhmä toteaa, että valtiontilintarkastajien kertomuksella ja sen käsittelyllä ei ole kiinteää yhteyttä budjettiprosessiin tai jatkossa kehitettävään tilinpäätös-kokonaisuuteen. Tämä johtopäätös on oikea ja kuvaa valtiontilintarkastajien toiminnan nykyisiä kehittämisvaihtoehtoja, jotka on esitetty valtiontilintarkastajien uudessa johtosäännössä. Myös mietinnössä on esitetty toimintaa kehittäviä ajatuksia, joihin voi yhtyä.

Työryhmä on esittänyt valtiontilintarkastuksen kehittämiseksi suuntaamisvaihtoehtoja, joita voidaan pitää hyvinä. Erityisen kannatettavana voidaan pitää ajatusta siitä, että valtiontilintarkastajat voisivat tehokkaasti vastata eduskunnassa esiin nouseviin tietotarpeisiin. Jos esitykset johtavat uusiin menettelytapoihin ja toiminnan laajentamiseen, on kysyttävä, riittävätkö valtiontilintarkastajien kanslian nykyiset voimavarat tällaiseen muutokseen?

Jatkossa saattaakin olla perusteltua, että ennakoluulottomasti tarkasteltaisiin koko eduskunnan ulkoisen valvonta- ja tarkastustoimen henkilöstövoimavarojen määrää suhteessa tehtäviin ja tavoitteisiin sekä näiden voimavarojen kohdentamista eri toimijoiden kesken nykyistä kustannustehokkaammin.

h h

Lausunto eduskunnan kanslian henkilöstöstrategiasta

Henkilöstöstrategian laatiminen eduskunnan kanslialle on erittäin hyvä asia, mutta vielä tarpeellisempaa pidämme jatkotoimia; henkilöstöpoliittisen ohjelman laadintaa ja sen toteuttamista.

Henkilöstöstrategiaan kirjatut arvot ja eettiset pelisäännöt ovat oikeita. Lisäisimme kuitenkin sivulle 4 kirjattuihin arvoihin tasa-arvon. Henkilöstöstrategiaan kirjatut arvot toteutuvat kohtuullisen hyvin jo nyt. Kansanedustajien päivittäisen työn kannalta on keskeisintä virkamieskunnan, niin johtavassa asemassa olevien kuin suorittavaa työtä tekevien palveluhenkisyys. Toivomme, että hyvin toiminut palveluhenkisyys jatkuu.

Osa hyvää henkilöstöpolitiikkaa on työsuojelutoiminnan asianmukainen hoito. Pidämme tärkeänä, että työsuojeluasiat otetaan huomioon jatkossa nykyistä vakavammin.

h h

Sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän lausunto ***virkarikoslainsäädännön muuttamista koskevan työryhmän mietinnöstä***. Lausuntopyyntöön mukaisesti lausunnossa käsitellään lahjuksen antamista kansanedustajalle ja lahjuksen ottamista kansanedustajana koskevia normeja.

Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä tukee työryhmän ehdotuksia, joiden mukaan kansanedustajan lahjominen tai lahjoman vastaanottaminen tulisi saattaa rikosoikeudellisen sääntelyn piiriin. Ehdotetun sääntelyn tavoitteena on turvata kansanedustajien riippumattomuus sekä kansalaisten luottamus eduskunnan päätöksenteon asianmukaisuuteen.

Kansanedustajan tehtävälle on ominaista erilaisten mielipideryhmittymien kuten puolueiden ja eturyhmien tavoitteiden sekä kansalaismielipiteen edistäminen. Kansanedustajan toiminnan edellytyksenä on monipuolinen tiedon hankkiminen ja eri tahojen näkemysten kuuleminen eduskunnassa käsiteltävinä olevista asioista. Vastaavasti erilaiset intressitahot ovat halukkaita kertomaan näkemyksiään kansanedustajille.

Kansanedustajan tehtävä on herkkä kielteiselle julkisuudelle. Perättömänkin rikosepäilyn esittäminen voi vaikeuttaa kansanedustajan toimintamahdollisuuksia ja merkitä uudelleenvalinnan estymistä. Vaikka syytetä ei nostettaisi tai tuomioistuin toteaisi ettei menettely ole ollut lain vastaista, on kansanedustajan maineen palauttaminen käytännössä vaikeaa.

Ehdotuksen mukaan rangaistavaa olisi selkeästi moitittava toiminta. Ehdotus perusteluineen jättää kuitenkin auki monia kysymyksiä siitä, minkälaisissa tapauksissa olisi kyse rangaistavasta toiminnasta. Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä katsookin, että pykälän sanamuodon ja perustelujen tulee olla mahdollisimman täsmällisiä ja tarkkarajaisia, jotta välttyttäisiin perusteettomilta syyteiltä ja epäilyiltä.

Käytännössä vaalirahoitus on tyypillisin tilanne, jossa lahjontaa voisi esiintyä. Koska ehdotuksen tavoitteena on turvata kansanedustajan riippumattomuus on ongelmallista rajata rikosoikeudellisen sääntelyn ulkopuolelle ne eduskuntavaaleissa ehdolla olevat, jotka eivät ole kansanedustajia. Myös heidän kohdallaan on tärkeää turvata riippumattomuus, jos he tulevat valituiksi. Sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän mielestä lahjontaa koskevan sääntelyn tulee koskea kaikkia eduskuntavaaleissa ehdokkaana olevia. Tarkoituksena ei ole normaalin vaalirahoituksen ehkäiseminen vaan ehdokkaiden tasapuolinen ja eettisesti kestävä kohtelu.

Kansanedustajan tehtävät poikkeavat selvästi virkamiehen ja muiden julkista valtaa käyttävien tehtävistä, jotka yleensä ovat lainsäädännön soveltamista konkreettisissa tapauksissa. Kansanedustajan tyypillistä toimintaa on hallintoa ja tuomitsemistoimintaa ohjaavasta lainsäädännöstä päättäminen. Eduskunnassa hyväksyttävät lait kohdistuvat yleensä suureen joukkoon ihmisiä. Siksi on perusteltua, ettei kansanedustajaa jatkossakaan pidetä virkamiehenä, vaan hänen rikosoikeudellinen vastuunsa määritellään erillisessä rangaistussäännöksessä.

hh

SELVITYSMIEHEN EHDOTUKSET LÄÄKEKORVAUSJÄRJESTELMÄN KEHITTÄMISESTÄ

STM on pyytänyt professori Pauli Ylitalon selvitysmiesraportin (Lääkkeiden korvausjärjestelmän laajuus ja sisältö, STM 2002:16), ehdotuksista lausuntoamme viimeistään 15.12.2002 mennessä. Lausuntopyyntö johdosta haluamme todeta seuraavaa:

Selvitysmies Ylitalon selvitystehtävä on jatkoa Lääkekorvaustyöryhmän 2000 työlle. Selvitysmiehelle annettu toimeksianto on tarkkaan rajattu. Tämä on mahdollistanut sen, että selvitysmiesraportin esitykset ovat hyvin yksityiskohtaisia. Ylitalo esittää mm., että uudessa erityiskorvausluokassa lääkkeiden määrä olisi nykyistä pienempi ja peruskorvausluokassa ja 0-korvausluokassa nykyistä suurempi. Tähän esitykseen sisältyy yhteensä noin 30 sivun lääkeainelistaa, jolla esitystä selvennetään ja tarkennetaan. Aivan vastaavalla tavalla Ylitalon ehdotus erityiskorvausluokkaan pääsemisen edellytyksistä ja arviointimenettelystä sekä ehdotus merkittävien ja kalliiden lääkkeiden määrittelystä ja harvinaislääkkeiden korvattavuuskysymyksestä sisältävät yksityiskohtaiset listaukset siitä, miten muutokset tulisi toteuttaa.

Lisääntyneet kustannukset ovat pakottaneet kaikkia EU-maita etsimään keinoja, joilla hillitään lääkemenojen kasvua. Kun lääkekorvausjärjestelmää tulevaisuudessa kehitetään, tulee mahdollisille muutoksille olla taloudellisten seikkojen lisäksi selkeät lääketieteelliset perusteet. Lääkekorvausjärjestelmää tulee myös tarkastella laajemmin ja huomioida esimerkiksi lääkehuollon ennaltaehkäisevyys ja siitä aiheutuvat terveydelliset hyödyt ja kustannussäästöt. Annetusta selvitystehtävän kapea-alaisuudesta on nyt seurannut se, että uudistusesitykset ovat hyvin teknisiä ja niiden perustelut ajoittain niukat. Esimerkiksi erityiskorvattavat lääkkeet on selvitysmies Ylitalon esityksessä rajattu nykyiseen verrattuna erittäin tiukoin kriteerein. Vaikka selvitysmiehen esitykset ovatkin jatkoa Lääkekorvaustyöryhmän 2000 työlle, esityksien lopullisia vaikutuksia on hyvin vaikeaa arvioida. Jatkotyön kannalta olisikin olennaista, että ennen kuin lääkekorvausjärjestelmän mahdollisista muutoksista päätetään, tulisi valmistella kattava selvitys esimerkiksi siitä, mitkä ovat uudistusten vaikutukset potilaille, jotta uudistukset eivät kohtuuttomasti heikennä joidenkin potilasryhmien tilannetta.

Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä toteaa, että koska lääkekorvausjärjestelmän uudistamisessa on kyse selvitysmies Ylitalolle annettua selvitystehtävää laajemmasta kokonaisuudesta, ei eduskuntaryhmällämme ole tässä vaiheessa mahdollisuuksia ottaa yksityiskohtaisesti kantaa selvitysmiehen esityksiin. Samalla toivomme, että STM ottaa jatkotyösäännön huomioon, mitä edellä on esitetty.

hhhhh

8. EDUSKUNTARYHMIEN PUHEENJOHTAJIEN SUOSITUS 5.3.2002

Valtioneuvoston muodostaminen eduskunnassa perustuslain 61 §:n mukaan/käynnistysvaihe

1. Suurimman eduskuntaryhmän edustaja/nimeämä henkilö kutsuu valtiopäivien avajaisten jälkeen koolle muiden eduskuntaryhmien edustajat neuvotteluun, jossa sovitaan vetäjästä hallitusneuvottelujen tunnusteluvaihetta varten.

(Suurin eduskuntaryhmä on edustajamäärältään suurin ryhmä. Jos kahdella tai useammalla eduskuntaryhmällä on yhtä suuri edustajamäärä, ratkaisevaa on puolueiden eduskuntavaaleissa saama äänimäärä.)

2. Hallitusneuvottelujen vetäjän tehtävänä on selvittää eduskuntaryhmien suhtautuminen hallituksen muodostamiseen liittyviin keskeisiin kysymyksiin.

3. Tunnustelujen jälkeen vetäjä kutsuu koolle kaikki eduskuntaryhmät informoidakseen käymänsä neuvottelukierroksen tulokset

9. RYHMÄN ALOITTEET JA KIRJALLISET KYSYMYKSET

Lakialoitteita ryhmämme jäsenet tekivät toimintavuoden aikana lakialoitteita 27, talousarvioaloitteita 206 ja yhden lisätalousarvioaloitteen sekä toimenpidealoitteita 15. Kirjallisia kysymyksiä sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän kansanedustajat tekivät 272 kappaletta. Aloitteet ja kirjalliset kysymykset ovat luettavissa eduskunnan www-sivuilla.

10. RYHMÄPUHEENVUOROT ERI KESKUSTELUISSA

Hallitus antoi eduskunnalle vuonna 2002 viisi selontekoa. Budjetista käytiin normaalit palaute- ja lähetekeskustelut. Oppositio teki kuluneen vuoden aikana neljä välikysymystä.

Ryhmäpuheenvuoron pitivät seuraavat sosialidemokraattiset kansanedustajat: Liisa Jaakonsaari, Antti Kalliomäki (3), Reijo Kallio, Pirkko Peltomo, Tuula Haatainen, Virpa Puisto (2), Tapio Karjalainen, Ilkka Taipale, Jouni Backman, Klaus Hellberg, Susanna Rahkonen, Erkki Kanerva, Matti Saarinen, Tarja Kautto, Pia Viitanen, Sade Tahvanainen, Valto Koski, Susanna Huovinen, Jouko Skinnari, Risto Kuisma ja Kari Rajamäki.

Seuraavassa on lueteltu ryhmäpuheiden aiheet ja niiden pitäjät. Ryhmäpuheet ovat kokonaisuudessaan luettavissa ryhmän kotisivulta www.sdp.fi/eduskunta kohdasta ryhmäpuheet.

9.1.2002

Suomen osallistumisesta sotilaalliseen kriisinhallintaoperaatioon (ISAF, International Security Assistance Force) Afganistanissa koskevan selonteon lähetekeskustelu, **Liisa Jaakonsaari**

12.2.2002

Valtiopäivien avauskeskustelu; Eduskuntatyön keskeiset tavoitteet näillä valtiopäivillä, **Antti Kalliomäki**

13.2.2002

Ydinvoiman lisärakentamista koskevan periaatepäätöksen lähetekeskustelu, **Reijo Kallio**

6.3.2002

Kuntoutusselontekoa 2002 koskeva lähetekeskustelu, **Pirkko Peltomo**

13.3.2002

Keskustan välikysymys lääkäripalvelujen turvaamisesta, **Tuula Haatainen**

19.3.2002

Pääministerin ilmoitus valtioneuvoston päätöksestä määrärahakehyyksiksi vuosille 2003-2006, **Virpa Puisto**

20.3.2002

Koulutuspoliittisen selonteon lähetekeskustelu, **Tapio Karjalainen**

22.3.2002

Ajankohtaiskeskustelu Pohjoismaisesta yhteistyöstä ja sen tulevaisuudesta, **Ilkka Taipale**

4.4.2002

Pääministerin ilmoitus Sonera-Telia järjestelyistä 4.4.2002, **Jouni Backman**

9.4.2002

Valtioneuvoston selonteosta kansalaisten suoran osallistumisen kehittymisestä, **Klaus Hellberg**

16.4.2002

Valtioneuvoston selonteko lasten ja nuorten hyvinvoinnista, **Susanna Rahkonen**

21.5.2002

Valtioneuvoston periaatepäätös lisäydinvoimalaitosyksikön rakentamisesta, **Antti Kalliomäki**

5.6.2002

Valtioneuvoston selonteko kotouttamislain toimeenpanosta, **Erkki Kanerva**

3.9.2002

Valtioneuvoston tiedonanto eduskunnalle valtion omistajapolitiikasta ja Sonerasta, **Matti Saarinen**

18.9.2002

Budjetin lähetekeskustelu, **Antti Kalliomäki**

25.9.2002

Välikysymys kansalaisten perusoikeuksien toteutumisesta terveydenhuollossa, **Tarja Kautto**

2.10.2002

Lasten ja nuorten hyvinvointia koskevan selonteon palautekeskustelu, **Pia Viitanen**

9.10.2002

Uusien koululakien vaikutuksista annetun selonteon palautekeskustelu, **Säde Tahvanainen**

23.10.2002

Valtioneuvoston selonteon palautekeskustelu kansalaisten suoran osallistumisen kehittymisestä, **Valto Koski**

5.11.2002

Välikysymys lapsiperheiden aseman parantamisesta, **Virpa Puisto**

12.11.2002

Valtion omistajapolitiikkaa ja Soneraa koskevan valtioneuvoston selonteon palautekeskustelu, **Susanna Huovinen**

13.11.2002

Ajankohtaisskustelussa EU:n laajentumisesta ja tulevaisuudesta, **Jouko Skinnari**

27.11.2002

Välikysymyskeskustelu harmaan talouden torjunnasta, **Risto Kuisma**

16.12.2002

Valtion vuoden 2003 talousarvion palautekeskustelu, **Kari Rajamäki**

h h h h h

11. KATSAUS VALIOKUNNISSA KÄSITELTYIHIN ASIOIHIN

Toimintakertomukseen on otettu mukaan vain tärkeimpiä valiokuntien käsittelemistä asioista. Eri valiokuntien työmäärästä saa jonkinlaisen käsityksen vertailemalla annettujen mietintöjen ja lausuntojen määriä. Vertailu ei anna täydellistä kuvaa työmäärästä, koska esitykset ja selonteot, joista mietintöjä ja lausuntoja annetaan, ovat laajuudeltaan hyvin erilaisia.

Valiokunta	Mietintöjä	Lausuntoja
Suuri valiokunta	-	6
Perustuslakivaliokunta	6	70
Lakivaliokunta	24	24
Ulkoasiainvaliokunta	34	8
Valtiovarainvaliokunta	47	58
Talousvaliokunta	29	20
Hallintovaliokunta	15	38
Sivistysvaliokunta	17	14
Maa- ja metsätalousvaliokunta	18	27
Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta	54	15
Työ- ja tasa-arvovaliokunta	11	24
Liikennevaliokunta	23	21
Puolustusvaliokunta	1	3
Ympäristövaliokunta	22	29
Tulevaisuusvaliokunta	1	3

10.1. Suuri valiokunta

Valiokunta antoi kuusi lausuntoa.

Ryhmän jäsen Kimmo Kiljunen osallistui eduskunnan edustajana Euroopan unionin tulevaisuutta pohtivat konventin työskentelyyn. Konventin työskentelyyn liittyvät kysymykset työllistivät valiokuntaa vuoden aikana.

h h

GM-elintarvikkeet ja -rehut sekä GM-tuotteiden jäljitettävyyden merkintä

Valiokunta äänesti kahteen otteeseen GMO-asetuksen nk. tahattoman kontaminaation raja-arvosta. Tahattomalla kontaminaatiolla tarkoitetaan GMO-aineksen sekoittumista esimerkiksi kuljetuksissa esimerkiksi viljaan. Lopullisena kantanaan valiokunta yhtyi valtioneuvoston muuttuneeseen kantaan, jonka mukaan kontaminaation raja-arvo olisi vähintään 0.5 % aikaisemman 1.0 % sijasta.

Asiaa on käsitelty myös kohdassa ympäristövaliokunta.

h h

Toinen rautatiepaketti

Valiokunta äänesti kannastaan toiseen rautatiepakettiin. Valiokunta lausumassaan esitti varauksellisia näkökohtia tavaraliikenteen kilpailuun vapauttamiselle ja totesi, että direktiiviehdotuksen hyväksyminen edellyttää sitä, että Suomessa säilyy kattava raideliikenneverkosto, että tavaraliikenteen toimivuus koko maassa ei vaarannu ja että rautateiden liikenneturvallisuudesta huolehditaan.

Asiaa on käsitelty myös kohdassa liikennevaliokunta.

h h h h h

10.2. Perustuslakivaliokunta

Valiokunta antoi kuusi mietintöä ja 70 lausuntoa.

h h

Pääsiäisen huvikielto poistettiin (PeVM 5/2002 vp)

Hallituksen esityksen mukaisesti eduskunta hyväksyi kokoontumislain 12 §:n 2 momentin kumoamisen. Äänestyksessä valtaosa ryhmän jäsenistä tuki hallituksen esitystä.

Kumotussa momentissa kiellettiin yleisötilaisuuksien kuten elokuva- ja teatteriesitysten sekä taidenäyttelyiden järjestäminen eräinä kirkollisina juhlapyhinä ilman poliisin myöntämää lupaa. Säännöksessä oli kysymys kirkollisia juhlapyhiiä, lähinnä joulua ja pääsiäistä koskevasta niin kutsutusta huvikiellosta.

Hyväksytyllä lailla selkeytetään yleisötilaisuuksien järjestämiseen liittyvää sääntelyä sekä parannetaan kansalaisten yhtäläisiä mahdollisuuksia osallistua paikkakunnasta riippumatta yleisötilaisuuksiin. Tavoitteena on myös parantaa yleisötilaisuuksien järjestäjinä toimivien elinkeinonharjoittajien asemaa muihin elinkeinonharjoittajiin verrattuna, koska huvikieltosäännöksen nojalla ei ole rajoitettu esimerkiksi ravintoloiden aukioloajankohtia eikä niiden tavanomaista ohjelmatarjontaa.

h h

Työttömyysturvan uudistaminen (PeVL 46/2002 vp)

Lain tarkoituksena on uudistaa työttömyysturva kokonaisuudessaan. Kyseessä on osa lainsäädäntökokonaisuutta, jolla pyritään selkeyttämään toimeentuloturvan lainsäädäntöä. Työttömyysetuuksista ja niihin liittyvistä kansalaisten oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista säädetään mahdollisuuksien mukaan yhtenäisesti uudessa laissa.

Valiokunta esitti hallituksen esitykseen useita valtiosääntöoikeudellisia huomautuksia, joiden huomioon ottaminen oli tavallisen lainsäätämisyjärjestyksen ehtona. Valiokunta edellytti lakiehdotuksen täydentämistä muun muassa 8 luvun 2 §:n 3 momentin kohdalla. Valiokunta ei pitänyt perusteltuna tilannetta, jossa hyvin nuorena kerran ilman pätevää syytä tapahtunut kieltäytyminen koulutuksesta, työharjoittelusta tai muusta työmarkkinatoimenpiteestä tai jättäytyminen hakeutumatta ammatilliseen koulutukseen aiheuttaa työmarkkinatuen menetyksen usean vuoden ajaksi. Tämä seuraus kumoutuu, jos asianomainen hankkii ammatillisen koulutuksen tai kun hän täyttää 25 vuotta. Valiokunta katsoi, että tällaisen itse aiheutetun työmarkkinatuen epäamissyyden merkityksen tulee kuitenkin väistyä, kun asianomainen vastavasti muuttaa käyttäytymistään ja esimerkiksi osallistuu säännöksessä tarkoitettuun työvoimapolitiittiseen toimenpiteeseen.

h h h h h

10.3. Lakivaliokunta

Lakivaliokunta antoi 24 mietintöä ja 24 lausuntoa.

h h

Velkajärjestelyyn pääsy helpottui (LaVM 20/2002)

Uudistus kuuluu yhtenä tärkeänä osana hallituksen toimenpideohjelmaan, jolla ylivelkaantuneiden asemaa pyritään parantamaan. Lakiin otettiin nykyistä yksityiskohtaisemmat säännökset syistä, joiden nojalla velkajärjestely voidaan myöntää, vaikka sille on velkaantumisen perusteesta johtuva tai muu este. Tällä perusteella velkajärjestely voidaan jatkossa myöntää tähänastista useammin. Lisäsuoritusvelvollisuutta koskevat uudet säännökset tuovat helpotuksia myös velkajärjestelyssä oleville.

Uusien säännösten mukaan velkajärjestelyyn pääsyssä huomioon otetaan erityisesti velkaantumisesta kulunut pitkä aika. Asian harkintaan vaikuttavat myös pitkään jatkunut velkojen perintä ja velallisen omat toimet velkojensa maksamiseksi samoin kuin velallisen muut olosuhteet sekä velkajärjestelyn merkitys velallisen ja velkojan kannalta. Tuomioistuimien on jo nyt voinut myöntää velkajärjestelyn esteestä huolimatta, jos siihen on erityisiä vastasyitä. Laissa tarkoitettu este velkajärjestelyn myöntämiselle on esimerkiksi ilmeisen kevytmielinen velkaantuminen.

Velkajärjestelyssä oleva on velvollinen maksamaan velkojaan lisää, jos hänen tulonsa kasvavat tai hän saa esimerkiksi perinnön. Nyt järjestelmä lievenee. Vuoden 2003 alusta lukien velallinen saa pitää lisääntyneet tulonsa, jos niiden määrä ei ylitä 800 euroa kalenterivuoden aikana. Sen yli menevästä rahamäärästä velallisen on käytettävä kaksi kolmasosaa velkojen hyväksi, mutta velkojille maksettava määrä voi olla pienempikin, jos velallisen välttämättömät menot ovat kasvaneet. Tähän asti velkojille on pitänyt antaa kolme neljäsosaa lisääntyneistä tuloista, jos niiden yhteismäärä on ylittänyt 610 euroa. Kertaluontoiset suoritukset kuten perinnöt, on tähän asti pitänyt käyttää kokonaan velkojen maksuun, jos tällaisten suoritusten yhteismäärä on yli 1000 euroa velkajärjestelyn aikana. Uusien säännösten mukaan velkojen maksuun on käytettävä vasta 1 000 euron yli menevä osa perinnöstä tai vastaavasta suorituksesta.

Lisäsuoritusvelvollisuutta koskevia uusia säännöksiä sovelletaan myös ns. vanhoihin maksuohjelmiin, jotka on vahvistettu ennen tämän vuoden loppua. Tämä tarkoittaa sitä, että parhaillaan maksuohjelmaa noudattavien velallisten asema paranee, kun lisäsuoritusvelvollisuus lievenee vuodenvaihteessa.

Uusien säännösten mukaan velkajärjestelyssä vahvistettua maksuvelvollisuutta voidaan kohtuullistaa jonkin verran aiempaa useammin. Tämä on mahdollista, jos velallisen maksukyky on olennaisesti heikentynyt ja maksuohjelman täyttäminen vaatii velalliselta pitkän ajan tai on muuten kohtuuttoman raskasta. Lisäksi laissa on nyt säännökset velallisen oikeudesta lykkätä lyhytaikaisesti maksujaan velkojille.

Lisäsuoritusvelvollisuuden laiminlyönti ei vanhoissakaan maksuohjelmissa voi aina johtaa maksuohjelman raukeamiseen. Uutta on se, että ohjelman raukeamisen sijasta tuomioistuimien voi vahvistaa sen määrän, mikä velallisen on maksettava lisäsuorituksina velkojille. Jos laissa säädetty edellytykset täyttyvät, tätä mahdollisuutta voidaan käyttää niissäkin tapauksissa, joissa velkojan tekemä raukeamishakemus on lain voimaantullessa vireillä käräjäoikeudessa. Uudistus tuli voimaan 1. tammikuuta 2003. Valiokunta piti esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena ja puolsi lakiehdotuksen hyväksymistä tehden siihen pieniä tarkennuksia. Sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän keskeinen tavoite on syrjäytymisen ehkäiseminen ja laki yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain muuttamisesta on osa toimenpidekokonaisuutta, jolla tavoitteeseen pyritään.

h h

Lakiin säännökset yhteisösakon tuomitsemisesta työturvallisuusrikoksesta (LaVM 18/2002)

Eduskunta on syksyllä 2002 hyväksynyt merkittävän talousrikosuudistuksen. Esitykseen sisältyy useita muutoksia, joilla korjattiin mm. kirjanpitorikosten, rahanpesurikosten, velallisen rikosten sekä oikeushenkilön rangaistusvastuun sääntelyssä esiin tulleita ongelmia. Muutoksella lisätään mahdollisuuksia talousrikollisuuden ja harmaan talouden torjuntaan.

Uudistuksen yhteydessä uudistettiin myös yhteisösakkoa koskeva sääntely. Nykyisestä yhteisösakon tuomitsemiseen liittyvästä harkinnanvaraisuudesta luovutaan. Samalla lakiin otettiin säännökset yhteisösakon tuomitsematta jättämisestä ja rangaistusvaatimuksen tekemättä jättämisestä. Uutuutena lakiin otettiin myös mahdollisuus yhteisösakon tuomitsemisesta työturvallisuusrikoksesta. Muutoksella korostetaan yritysten vastuuta työturvallisuudesta.

h h

Suosiolahjasäännös hylättiin (LaVM 15/2002)

Esitys perintökaaren 7 luvun muuttamisesta sisälsi kolme muutosehdotusta, joista kaksi oli teknisluonteisia. Ensinnäkin esitettiin, että testamentin saajalle tulisi oikeus suorittaa lakiosa rahana. Toiseksi lakiosavaatimus olisi mahdollista ilmoittaa myös virallisessa lehdessä. Kolmas muutosehdotus koski suosiolahjasäännöstä. Esityksen mukaan niin sanotun suosiolahjan arvoa ei lisättäisi perittävän jäämistöön lakiosia laskettaessa, jos perittävän tahdonilmaisun

perusteella selviää, ettei tämä ollut perittävän tarkoitus. Samalla muutettaisiin myös säännöksiä, jotka koskevat lahjaan saajan velvollisuutta suorittaa lakiosan täydennystä.

Hallitusohjelman mukaan hallituksen tavoitteena on selvittää mahdollisuudet edistää perheyriyten ja mautilojen sukupolvenvaihdoksia. Lakivaliokunta piti suosiolahjasäännöstöä koskevaa muutosehdotusta periaatteellisena lakiosajärjestelmän perusteisiin kajoavana muutoksena eikä pienehkänä sukupolvenvaihdoksia helpottavana lainmuutoksena. Tästä seurauksena lakivaliokunta esitti hallituksen esityksen hylkäämistä. Lakivaliokunta ehdotti hyväksyttäväksi lausuman, jonka mukaan sukupolvenvaihdosten esteiden vähentämiseksi perintö- ja lahjaverotuksen yritys- ja maatalousomaisuuden arvostussäännöksiä on muutettava sekä yritysten ja mautilojen sukupolvenvaihdosten edistämiseksi luovutaan perintösopimusten kiellosta ja tehdään mahdolliseksi perittävän elinkeino-omaisuuden järkevä sukupolvenvaihdos perittävän elinaikana.

hh

Moottorikulkuneuvon käyttövarkaus lisättiin rikoslakiin (LaVM 11/2002)

Lokakuun alusta tuli voimaan moottoriajoneuvojen luvaton käyttöä koskeva uudistus, jossa otettiin käyttöön kokonaan uusi rikostyyppi, moottorikulkuneuvon käyttövarkaus. Uudistuksella puututtiin kasvavaan ajoneuvorikollisuuteen. Luvattoman käytön sijasta uusi rikosnimike vastaa myös paremmin teon todellista luonnetta ja yleistä oikeustajua.

Uuden säännöksen mukaan käyttövarkaudesta tuomitaan henkilö, joka ottaa luvattomasti käyttöönsä toisen omistaman moottorikäyttöisen kulkuneuvon. Aikaisemmin teko on yleensä tuomittu luvattomana käyttönä. Moottorikulkuneuvon käyttövarkaudesta voidaan tuomita sakkoa tai enintään yksi vuosi kuusi kuukautta vankeutta. Rangaistusasteikko on sama kuin varkaudessa. Lievästä moottorikulkuneuvon käyttövarkaudesta voidaan tuomita sakkoa. Törkeästä käyttövarkaudesta, jolla tavoitellaan huomattavaa taloudellista hyötyä tai aiheutetaan rikoksen uhrille tuntuva vahinkoa, voidaan tuomita vankeutta vähintään neljä kuukautta ja enintään neljä vuotta. Rangaistusasteikko on sama kuin törkeässä varkaudessa. Törkeän luvattoman käytön enimmäisrangaistus on kaksi vuotta vankeutta.

Moottorikulkuneuvon käyttövarkaus poikkeaa varkaudesta siten, että tekijän tarkoituksena ei ole pitää kulkuneuvoa itsellään. Käyttövarkaudesta on kyse silloin, kun kulkuväline on otettu haltuun luvattomasti. Esimerkiksi vuokrattuna käyttöön saadun auton palauttamatta jättäminen ei siis ole käyttövarkaus, vaan luvaton käyttö. Säännökset moottorikulkuneuvon käyttövarkaudesta koskevat kaikkia moottorikäyttöisiä kulkuvälineitä. Autojen lisäksi säännöksiä voidaan soveltaa muun muassa moottoripyöriin, mopoihin, traktoreihin ja moottorityökoneisiin. Soveltamisalaan kuuluu myös esimerkiksi moottorivene, vesiskootteri, lentokone, helikopteri ja raitiovaunu. Sen sijaan moottorittomiin kulkuvälineisiin, kuten purjelentokoneeseen tai moottorittomaan purjeveneeseen, säännöksiä ei sovelleta.

hh

Rikoksen uhrin asemaa parannettiin (LaVM 2/2002)

Euroopan unioni on hyväksynyt erillisen puitepäättöksen rikoksen uhrin asemasta. Puitepäättöksen tarkoituksena on parantaa uhrin asemaa sekä yhtenäistää jäsenvaltioiden lainsäädäntöä siten, että uhrille turvataan kaikissa EU-maissa tietyt vähimmäisoikeudet. Puitepäättöksen mukaan jäsenvaltioiden on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että rikoksen uhrin kohdellaan hänen ihmisarvoaan kunnioittaen ja että uhrin oikeudet tunnustetaan prosessin jokaisessa vaiheessa.

Uhrin asemaa koskeva puitepäättös on pantu Suomessa täytäntöön erillisellä lailla. Tässä yhteydessä lainsäädäntöömme otettiin erillinen säädös mahdollisuudesta ilmoittaa vangin ja tutkintavangin vapautumisesta uhrille.

hhhhh

10.4. Ulkoasiainvaliokunta

Valiokunta antoi 34 mietintöä ja kahdeksan lausuntoa.

hh

Uudistetun Euroopan sosiaalisen peruskirjan hyväksyminen ja voimaansaattaminen (UaVM 16/2002 vp)

Eduskunta hyväksyi Euroopan neuvostossa Strasbourgissa vuonna 1996 tehdyn uudistetun Euroopan sosiaalisen peruskirjan sekä tarvittavat voimaansaattamistoimenpiteet. Uudistetun Euroopan sosiaalisen peruskirjan tavoitteena on saattaa Euroopan sosiaalinen peruskirja vastaamaan peruskirjan hyväksymisen jälkeen tapahtuneita sosiaalisia muutoksia. Uudistuksessa Euroopan sosiaaliseen peruskirjaan on lisätty joitakin uusia oikeuksia ja joidenkin määräyksien sisältöä on muutettu.

Uudistetussa Euroopan sosiaalisessa peruskirjassa sopimuspuolet hyväksyvät tavoitteekseen sellaiset olosuhteet, joissa sosiaaliset ja taloudelliset oikeudet taataan kaikille ilman rotuun, ihonväriin, sukupuoleen, kieleen, uskontoon, poliittiseen tai muuhun mielipiteeseen, kansalliseen tai yhteiskunnalliseen alkuperään, terveyteen, kansalliseen vähemmistöön kuulumiseen, syntyperään tai muuhun asemaan perustuvaa syrjintää.

h h h h h

10.5 Valtiovarainvaliokunta

Valiokunta antoi 47 mietintöä ja 58 lausuntoa.

h h

Varustamoiden tonnistovero hyväksyttiin (VaVM 2/2002)

Hyväksytyssä esityksessä säädettiin tonnistoverolaki, jota sovelletaan kansainvälistä meriliikennettä lasti- tai matkustaja-aluksilla harjoittaviin varustamoihin. Varustamo voi valita tavaroiden ja matkustajien kuljettamisen ja siihen läheisesti liittyvän toiminnan tuottaman voiton tuloverotuksen sijasta alusten nettovetoisuuden perusteella määrättyyn tonnistoverotukseen. Veron määrä on varsin alhainen, sillä kysymyksessä on varustamoille verotuksen kautta myönnettävä valtion tuki.

Varustamon muusta kuin tonnistoverotettavasta toiminnasta saama tulo verotetaan tuloverotusta koskevien yleisten säännösten mukaan. Tuloverotuksen piiriin kuuluvat esimerkiksi muusta kuin aluksella kulutettavaksi tapahtuvasta tavaroiden ja palvelujen myynnistä saadut tulot, muut kuin meriliikenteen harjoittamisesta saadut tulot, rahoitustuotot sekä kiinteistöjen, rakennusten ja osakkeiden luovutuksesta saadut voitot. Lisäksi varustamolle voi tietyissä tilanteissa aiheutua tuloveroseuraamuksia ennen tonnistoveroon siirtymistä syntyneen verovelan maksuun panemisesta.

h h

Vuoden ensimmäinen lisätalousarvio hyväksyttiin (VaVM 6/2002)

Koko vuoden tuloarvioita nostettiin vuoden ensimmäisellä lisätalousarviolla 565 milj. eurolla. Tulojen kasvu johtui mm. verotulojen 69 milj. euron kasvusta, mikä johtui korkotulojen lähdeveron tuottoarvion noususta. Osinkotuloarviota nostettiin 170 milj. eurolla toteutuneiden kertymätietojen perusteella. Omaisuudenhoito-yhtiö Arsenal Oy sekä Kapiteeli Oy palauttivat valtiolle pääomaa yhteensä 103 milj. euroa. Suomen Pankin voittoa tuloutettiin 99 milj. euroa, ja valtion liikelaitosten voiton tuloutukset nousivat 3,6 milj. eurolla.

Hallituksen esityksen mukaan ehdotettiin tuloarvioihin nyt yhteensä 565 022 000 euron ja määrärahoihin ilman valtionvelan vähentämistä 244 912 000 euron lisäystä sekä valtionvelan vähentämiseen 320 100 000 euron lisäystä.

Hyväksytyllä lisäbudjetilla osoitettiin määrärahoja mm. pitkien hoitojonojen purkamisen edistämiseksi sairaanhoitopiireille myönnettiin avustuksena 25 milj. euroa. Kuntien valtionosuudet nousivat 9 milj. eurolla sosiaali- ja terveysministeriön pääluokassa. Lisäykset toteutettiin korottamalla sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannusten valtionosuutta 0,06 prosenttiyksiköllä 25,36 prosenttiin.

Helmi- ja maaliskuussa 2002 tehdyn virka- ja työehtosopimusten uusien palkkausjärjestelmien kustannusten rahoittamiseen varattiin yhteensä miljoonan euroa.

Valiokunnassa sosialidemokraattien johdolla lisättiin määrärahoja näkövammaisten kirjastopalveluihin 130 000 euroa. Valtion rahoitusosuutta EU:n osaksi rahoittamasta maaseudun kehittämisestä lisättiin 1 000 000 eurolla hallituksen esittämää enemmän. Perusradanpitoon lisättiin 10 miljoonaa euroa.

Valiokunnassa tehtyjen muutosten mukaan valtion velan vähentämiseen suunnattuja määrärahoja pienennettiin 11 280 000 eurolla.

h h

Vaikeavammaisille yrittäjille myönnettäviä veronhuojennuksia jatkettiin (VaVM 14/2002)

Vaikeavammaisille yrittäjille myönnettävää veronhuojennuslakia päätettiin jatkaa vuodelle. Samalla valiokunta ehdotti lausumassaan, että hallitus huolehtisi pysyvän ratkaisun aikaansaamisesta ennen seuraavan varsinaisen talousarvion antamista vuonna 2003. Vaikeavammaisia yrittäjiä koskevaa veronhuojennuslakia esitettiin jatkettavaksi nyt seitsemännen kerran perättäin muuttamattomana. Sopivaa tukimuotoa on etsitty siitä alkaen, kun laki vaikeavammaisille yrittäjille myönnettävistä veronhuojennuksista hyväksyttiin ensimmäisen kerran vuosille 1995 ja 1996.

h h

Oluen tuontirajoja nostettiin (VaVM 21/2002)

Oluen verotonta matkustajakiintiötä nostettiin 64 litraan vuoden 2003 alusta. Muutos koskee vain toisesta jäsenvaltiosta saapuvaa matkustajaa, joka tuo juomat omaan käyttöönsä. Muutoksella pantiin täytäntöön yhteisön lainsäädännössä Suomelle asetettu velvoite. Muiden alkoholijuomien tuontirajoituksia ei muutettu. Muutoksia ei esitetty myöskään alkoholijuomien valmisteveroihin.

h h

Jäteveroa nostettiin (VaVM 28/2002)

Jäteverolakia muutettiin siten, että kaatopaikoille toimitettavasta jätteestä valtiolle kannettavan jäteveron määrää nousi 15,14 eurosta 23 euroon tonnilta jätettä 1 päivästä tammikuuta 2003 ja vastaavasti 30 euroon jätetonnilta 1 päivästä tammikuuta 2005.

Jäteveron tuotto oli ennen korotusta noin 33 miljoonaa euroa vuodessa. Sen ennakoidaan nousevan korotusten myötä aluksi 47 miljoonaan euroon ja vuonna 2005 61 miljoonaan euroon

Jäteveron korotus perustui täysin valtioneuvoston 14.8.2002 hyväksymään tarkistettuun valtakunnalliseen jätesuunnitelmaan vuoteen 2005. Jätesuunnitelman tarkoituksena on vahvistaa jätealan ohjauskeinoja niin, että jätteiden syntyä voitaisiin ehkäistä ja jätteiden hyötykäyttöä lisätä. Tällä tavoin voitaisiin saavuttaa asetetut jätepoliittiset tavoitteet sekä lisäksi edistää ilmastostrategiassa asetettuja päästövähennystavoitteita.

h h

Vuoden 2002 toinen lisätalousarvio hyväksyttiin (VaVM 30/2002)

Lisätalousarvioesityksessä tuloarvioita korotettiin nettomääräisesti 324 milj. eurolla. Lisätalousarvioon sisältyi määrärahojen lisäyksiä nettomääräisesti yhteensä 97 milj. euroa ilman valtionvelan kuoletuksia. Lisätalousarvioesitys oli 228 milj. euroa ylijäämäinen.

Menolisäyksiä hallitus esitti mm. opintolainojen valtiontakaukseen ja korkotukeen 11,9 milj. euroa valtion maksettavaksi tulevien opintolainojen ennakoitua suuremman määrän johdosta. Perustienpitoon esitettiin ylimääräisenä lisäpanostuksena lisärahoitusta 8,4 milj. euroa. Valiokunta kuitenkin katsoi, että tiestön huono kunto huomioon ottaen tieliikelaikoksen ylimääräinen voitontuloutus on osoitettava kokonaisuudessaan perustienpitoon, ja esitti, että momentille lisätään 8 418 000 euroa. Lisämääräraha osoitettiin etenkin liikenneturvallisuutta parantavien hankkeiden toteuttamiseen siten, että eri tiepiirien tarpeet huomioitiin tasapuolisesti.

Velan nettokuoletukset ja velanhallinta momentin määrärahat pienenevät hallituksen esitykseen nähden tiemäärärahoihin tehdyillä 8 418 000 euron lisäyksillä.

h h

Vuoden 2003 veroasteikot hyväksyttiin (VaVM 33/2002)

Tuloveroasteikkoon hyväksyttiin 0,5 prosenttiyksikön kevennykset vuodelta 2003 toimitettavassa verotuksessa 18.11.2002 tehdyn tulopoliittisen sopimuksen mukaisesti. Lisäksi asteikon kolmannen tuloluokan tuloarajaa korotettiin 100 eurolla. Näin verojen määrät asteikon tuloarajoilla muodostuvat täysiksi euroiksi.

h h

Tulonhankkimis-, ansiotulo- ja kotitalousvähennystä korotettiin (VaVM 35/2002)

Tuloverotuksessa myönnettävän tulonhankkimisvähennyksen enimmäismäärää korotettiin 460 eurosta 590 euroon. Kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen enimmäismäärää korotettiin puolestaan 2 140 eurosta 2 300 euroon. Lisäksi kotitaloudelle maksettavan työllistämistuen määräaikainen verovapaus muutettiin pysyväksi ja kotitalouksissa tehtävän hoiva- ja korjaustyön perusteella myönnettävän kotitalousvähennyksen enimmäismäärää korotettiin 900 eurosta 1 500 euroon. Muutokset astuvat voimaan vuoden 2003 alusta.

h h

Yhteisöveron jako-osuuksia muutettiin (VaVM 36/2002)

Hyväksytyn muutoksen seurauksena valtion jako-osuus yhteisöveron tuotosta nousi 3,47 prosenttiyksiköllä 78,55 prosenttia, kuntien osuus aleni vastaavasti 19,75 prosenttia ja seurakuntien osuus pysyi 1,70 prosentissa yhteisöveron tuotosta. Uusia jako-osuuksia sovellettaisiin verovuodesta 2003 alkaen.

Mm. valiokunnan sosialidemokraattiset jäsenet pitivät perusteltuna seurata esityksen vaikutuksia yksittäisiin kuntiin ja ajoivat valiokunnan mietintöön seuraavaa lausumaa; Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää lainmuutoksen vaikutuksia yksittäisten kuntien taloudellisiin mahdollisuuksiin hoitaa kunnille laeissa asetettuja sosiaalisia ja sivistyksellisiä velvoitteita. Selvityksessä tulee arvioida myös kunnallisen itsehallinnon toteutumista ja kunnalla olevien oikeudellisten keinojen riittävyyttä tilanteissa, joissa kunta katsoo, että siltä puuttuvat perusoikeusuudistuksessa tarkoitetut tosiasialliset edellytykset hoitaa tällaisia tehtäviä.

h h

Sähkö ja polttoaineveroa nostettiin (VaVM 38/2002)

Sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteveroa korotettiin noin 5,2 prosenttia. Samalla sähköntuotannon verotukia laajennettiin koskemaan biokaasulla, kierrätyspolttoaineella ja kemiallisten prosessien reaktiolämmöllä tuotettua sähköä. Metsähakkeella tuotetulle sähkölle esitettiin korkeampaa tukea kuin muilla puu- ja puuperäisillä polttoaineilla tuotetulle sähkölle. Lisäksi turpeen verotusta koskevia säännöksiä muutettiin siten, että turpeesta suoritettaisiin veroa vain siltä osin kuin sen käyttö ylittää 25 000 megawattituntia vuodessa.

h h

Arpajaisveroa yhtenäistettiin (VaVM 39/2002)

Arpajaisverolakia muutettiin siten, että yksinoikeudella toimivien rahapeliyhteisöjen arpajaisveron laskentaperustetta ja verokantaa yhtenäistettiin. Verokannaksi päätettiin ehdotuksen pohjalta 9,5 prosenttia, mikä vastasi aiemmin Oy Veikkaus Ab:n arpajaisverotuksen tasoa. Raha-automaattien ja kasinopelien arpajaisveron verokanta nousi eduskuntaryhmien puheenjohtajien päätöksellä 7 prosentista 8,25 prosenttiin.

h h

Vuoden 2003 talousarvioesitys hyväksyttiin (VaVM 40/2002)

Vuoden 2003 talousarvioesityksessä tehtiin ne toisen vuoden lisäpanostukset hyvinvointipalveluihin eduskuntaryhmien puheenjohtajien sopiman vuoden 2001 juhannuspaketin mukaisesti.

Valtion tuloiksi ilman lainanottoa vuodelle 2003 arvioitiin 35,6 mrd. euroa, mikä oli 0,7 % enemmän kuin vuodelle 2002 varsinaisessa talousarviossa arvioidut tulot. Vuodelle 2003 arvioitu budjettitalouden tulokertymä oli kuitenkin 0,9 % pienempi kuin vuodelle 2002 lisätalousarviossa arvioitu kokonaistulokertymä. Hidas talouskasvu sekä osakekurssien laskun myötä ns. pörssiherkän veropohjan supistuminen arvioitiin näkyvän vuoden 2003 verotulojen kertymässä, jonka arvioitiin pysyvän lähes samalla tasolla kuin vuodelle 2002 oli budjetoitu. Sekalaisten tulojen sekä korkotulojen ja voiton tuloutusten arvioitiin alenevan vuoden 2002 budjetoidusta tasosta. Valtion omaisuuden myyntituloiksi merkittiin 420 milj. euroa.

Ansiotulojen verotusta ehdotettiin kevennettäväksi vuositasolla 315 milj. eurolla. Kevennys ehdotettiin toteutettavaksi kaikissa tuloluokissa mutta suhteellisesti suuremmat kevennykset arvioitiin toteutuvan pienillä tulotasolla. Ehdotettujen ansiotulojen veronkevennyksen seurauksena palkkatulon veroaste aleni keskimäärin puolella prosenttiyksiköllä. Pienillä tulotasolla alennus oli hieman tätä suurempi. Nestemäisten polttoaineiden, sähkön, kivihiilen, maakaasun ja turpeen valmisteveroa ehdotettiin korotettavaksi noin 5 prosentilla. Korotuksen arvioitiin lisäävän valtion verotuloja 145 milj. eurolla.

Eläketuloista perittävä ylimääräinen vakuutetun sairausvakuutusmaksu esitettiin poistettavaksi, jolloin kaikkien vakuutettujen sairausvakuutusmaksusuksi tuli 1,5 % vuonna 2003.

Vuoden 2003 verotulojen jakaumaan valtion ja kuntien välillä vaikutti yhteisöveron jako-osuuksien muutos valtion hyväksi, mikä on suoraa seurausta valtion ja kuntien välisistä rahoitussuhteiden kustannusneutraaleista muutoksista. Tehdyille päätöksille oli yhteistä se, että kuntatalouden vakauttamiseksi ja peruspalvelujen rahoituksen turvaamiseksi kuntien riippuvuutta suhdanneherkän, vaikeasti ennakoitavan ja kuntien kesken epätasaisesti jakautuvan yhteisöveron

tuotosta esitettiin vähennettäväksi ja kuntien välisiä taloudellisia eroja tasattavaksi. Vuoden 2003 talousarvioesityksessä ehdotettujen tulo- ja menopuolen muutosten positiivisiksi nettovaikutuksiksi kuntataloutta arvioitiin olevan noin 126 milj. euroa.

Valtion talousarvion määrärahoiksi vuodelle 2003 ehdotettiin 35,7 mrd. euroa, joka vastasi suunnilleen keväällä 2002 tehtyä määrärahakehyspäättöstä. Määrärahat kasvoivat vuoden 2002 varsinaisesta talousarviosta 840 milj. eurolla. Talousarvioesityksen määrärahojen loppusumman arvioitiin ylittävän vuoden 1999 varsinaisen talousarvion määräraha-tason reaalisesti miljardilla eurolla.

Kuntien valtionapuihin ehdotettiin yhteensä 5,6 mrd. euroa. Sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannusten valtion-osuusprosenttia ehdotettiin korotettavaksi 1,51 prosenttiyksiköllä hyvinvointipalvelujen parantamiseksi sekä palvelujärjestelmän toimivuuden turvaamiseksi ottaen huomioon kansallisen terveydenhuollon hankkeen toimeenpano sekä lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen. Tämän johdosta valtionosuudet lisääntyivät 160 milj. eurolla. Lisäksi kansallisen terveydenhuollon kehittämishankkeisiin ehdotettiin lisärahoitusta 8 milj. euroa. Syrjäytymisuhan alaisten lasten ja nuorten palvelujen rahoitusta lisättiin. Aikuisten koulutustason kohottamisen viisivuotinen toimenpideohjelma ehdotettiin aloitettavaksi vuonna 2003 sekä oppisopimusmuotoista ammatillista lisäkoulutusta ehdotettiin lisättäväksi 2 000 opiskelijalla.

Isyysrahakautta pidennettiin ja perhevapaiden käyttöä joustavoitettiin. Sotilasvammalain mukaisten sosiaali- ja terveydenhuollon avopalvelujen saajien piiriä laajennettiin. Uutta erityistukea on tarkoitus maksaa 1.10.2003 lukien sellaisille 65 vuotta täyttäneille tai työkyvyttömille Suomessa asuville maahanmuuttajille, jotka olisivat muutoin pitkäaikaisesti toimeentulotuen tarpeessa.

Köyhyyden ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi vuoden 2002 talousarviossa päätetyt etuuskorotukset, jotka astuivat voimaan 1.3.2002, näkyivät vuoden 2003 talousarviossa määrärahoissa koko vuoden tasolla. Myös hammashoitouudistus astui voimaan täydellisesti vuonna 2003. Talousarvioesityksessä jatkettiin vuoden 2002 talousarviossa aloitettujen mittavien liikenneinvestointien toteutusta.

Valtion talousarvioesityksessä ehdotettujen määrärahojen määrä ylitti arvioitujen tulojen määrän, minkä johdosta valtiolle jouduttiin ottamaan uutta velkaa varsinaisen alijäämän kattamiseksi 155 milj. euroa.

Valiokuntakäsittelyssä talousarvioesitykseen tehtiin kuitenkin jotakin korjauksia ja määrärahalisäyksiä mm. ammatilliseen lisäkoulutukseen, lääkärikoulutuksen, perusradanpitoon, perustienpitoon ja työsuojelupiirien toiminnan kehittämiseen.

Valiokunnan ehdotuksen mukaan menoarvio oli 35 755 254 000 euroa ja tuloarvio 35 755 649 000 euroa.

Menojen loppusumma oli 65 452 000 euroa hallituksen esitystä suurempi ja tulojen loppusumma 65 189 000 euroa hallituksen esitystä suurempi.

h h h h h

10.6. Talousvaliokunta

Valiokunta antoi 29 mietintöä ja 20 lausuntoa.

h h

Periaatepäättös viidennen ydinvoimalayksikön rakentamisesta hyväksyttiin (TaVM 9/2002)

Talousvaliokunta jätti valtioneuvoston periaatepäätöksen sellaisenaan voimaan. Ennen päätöstä valiokunta oli pohtinut asiaa energiapolitiittisen kokonaisuuden kannalta. Lisäksi talousvaliokunta arvioi periaatepäätöstä maan energiahuollon, teollisuuden kilpailukyvyyn, työllisyyden ja ilmastotavoitteiden saavuttamisen kannalta.

Ympäristötavoitteiden nopean etenemisen ja uusiutuvien energialähteiden ja energiansäästön tehostamiseksi valiokunta esitti neljä lausuma näille alueille suunnattujen toimenpiteiden vahvistamiseksi.

1. Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy pikaisesti toimenpiteisiin kivihiilen käytön hallituksi rajoittamiseksi sähkön ja lämmön tuotannossa esimerkiksi kokonaiskäyttösopimuksin.

2. Eduskunta edellyttää, että hallitus

- nopeuttaa tiukan energiansäästöohjelman toteuttamista ja ohjaa yhdyskunta- ja aluerakenteiden muotoutumista energian säästämiseksi,

- ryhtyy toimenpiteisiin säästöohjelmia tukevan energiansäästön yleislain säätämiseksi,

- ryhtyy toimenpiteisiin energian jakeluyhtiöitä koskevan palveluvelvoitteen säätämiseksi tiedottamisesta energiansäästötavoista ja uusista tekniikoista kuluttajille ja

- ryhtyy toimenpiteisiin energiaverotuksen kehittämiseksi energiansäästöä edistävällä tavalla.

3. Eduskunta edellyttää, että uusiutuvan energian tutkimusta, kehittämistä ja käyttöönottoa tuetaan ilmastostrategiaan sisältyvän edistämishjelman mukaisesti, kuitenkin niin,

- että biomassan käyttöä edistetään ohjelmaa enemmän muun muassa veropolitiikan, investointitukien ja teknologian kehittämistukien sekä kestäväns metsätalouden metsänparannusvarojen lisäresursseilla, tehostamalla energiapuun ja turpeen käyttöä,

- että kehitetään kierrätyspolttoaineiden, lajitellun yhdyskuntajätteen, biokaasujen ja muiden biomassojen käyttöä ja

- että uusiutuvalla energialla tuotetun sähkön jakeluverkkoihin pääsy turvataan esimerkiksi vihreiden sertifikaattien kauppaan perustuvalla järjestelmällä ja asettamalla tarvittaessa ostovelvoitteita verkon haltijoille.

4. Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle selvityksen lausumien toteutumisesta seuraavan vaalikauden aikana.

Eduskunta hyväksyi periaatepäätöksen viidennen ydinvoimayksikön rakentamisesta 24.5.2002 äänin 107 puolesta ja 92 vastaan. Kukaan edustaja ei äänestänyt tyhjää ja yksikään edustaja ei ollut poissa äänestyksestä.

h h

Periaatepäätös käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoituslaitoksen rakentamisesta (TaVM 10/2002)

Kun talousvaliokunta ehdotti, että valtioneuvoston periaatepäätös uuden ydinvoimalaitosyksikön rakentamisesta jäisi voimaan, johdonmukaisuuden vuoksi valiokunta ehdotti, että myös periaatepäätös käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoituslaitoksen rakentamisesta laajennettuna jäisi voimaan.

Posiva Oy:n mukaan käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoituslaitoksen periaatepäätösvaihetta on edeltänyt 20 vuotta jatkunut tutkimus- ja kehitystyö, johon on kuulunut loppusijoituslaitoksen teknisten ratkaisujen valmistelua, turvallisuusselvityksiä, sijoituspaikan valintaan tähänneitä tutkimuksia sekä viime vuosina myös ympäristövaikutusten arviointia.

Loppusijoitushankkeen seuraava vaihe on maanalaisten tutkimustilojen rakentaminen Olkiluodon kallioperään noin puolen kilometrin syvyyteen. Tutkimustilojen rakentamisen arvioidaan käynnistyvän vuonna 2004. Tällä vuosikymmenellä maanalaisilla tutkimuksilla tietous Olkiluodon kallioperästä tarkentuu.

Loppusijoituslaitokselle haetaan valtioneuvostolta myöhemmin erikseen rakentamislupa ja käyttö lupa siten, että loppusijoitustoiminta voidaan aloittaa vuonna 2020 ydinjätehuollon hoitamiseksi asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

h h

Valtioneuvoston tiedonanto valtion omistajapolitiikasta ja Sonerasta hyväksyttiin (TaVM 21/2002)

Tiedonannossa selostettiin valtion omistajapolitiikan sisältöä ja tavoitteita. Tiedonannossa käytiin läpi Sonera Oyj:n perustamisen historiaa ja Soneran osakkeiden myyntiä yleisölle sekä omistajastrategiaa.

Vuosien 1999 ja 2000 aikana valtion omistajastrategian keskeinen tavoite oli Soneran arvon maksimoiminen sekä yhtiön yksityistäminen osakemyyntien ja mahdolliseen toimialajärjestelyyn liittyvän yritys kaupan tai sulautumisen kautta. Tämän vuoksi puuttumattomuusperiaatteen noudattaminen sisäpiiriläisyyden välttämiseksi oli tärkeää. Yhteydenpito yhtiön hallitukseen ja toimivaan johtoon painottui siten, että omistaja pidettiin informoituna yhtiön strategiasta.

Euroopan umts-huutokauppoja pidettiin virheellisenä. Ne ajoivat koko toimialan vaikeaan tilanteeseen, velkaantumiseen ja arvojen voimakkaaseen laskuun. Myös Soneran osallistuminen Saksan umts-huutokauppaan osoittautui jälkikäteen arvioituna virheeksi.

Oikeuskansleri totesi oikeudellisenä johtopäätöksensä, ettei asiassa ole käynyt ilmi ministeri Heinosen tai kenenkään muunkaan valtioneuvoston jäsenen taikka liikenne- ja viestintäministeriön virkamiehen rikkoneen virkavelvollisuuksiaan ja menetelleen muutoinkaan lainvastaisesti.

Valiokunta piti sinänsä perusteltuna tavoitteena, ettei valtio joutunut sisäpiiriläiseksi tilanteessa, jolloin se valmisteli osakemyyntejä. Valiokunnan mielestä ministeri Heinosella ei olisi ollut lainsäädännöllistä estettä tuoda umts-huutokauppa valtioneuvostoon taikka talouspoliittiseen ministerivaliokuntaan keskusteltavaksi käytettävissä olleen julkisen tiedon pohjalta.

Talousvaliokunta katsoi, että oikeuskanslerin oikeudellisesta kannanotosta huolimatta liikenne- ja viestintäministeriön toimien tarkoituksenmukaisuutta voidaan tarkastella kriittisesti. Liikenne- ja viestintäministerin noudattama tiukka puuttumattomuusperiaate vei pääomistajalta mahdollisuuden toteuttaa tehokasta omistajapolitiikkaa ottaen huomioon myös valtioneuvoston periaatepäätöksen linjaukset.

Päätöksenteko Soneran umts-asiassa kuului yhtiön tavanomaisen päätöksentekotavan mukaan yhtiön hallitukselle, joka niin muodoin kantaa myös täyden vastuun virheelliseksi osoittautuneesta päätöksestä. Soneran valitsema ja myös valtio-omistajan hyväksymä kansainvälistymisstrategia oli sinänsä perusteltu.

Talousvaliokunnan kannanottojen viittaukset ja siteeraukset osoittivat, että valtion omistajapolitiikka ja -ohjaus ei ole ollut linjakasta. Valiokunta katsoi kuitenkin, että erittäin poikkeuksellisesta Soneran umts-tapauksesta ei tule tehdä yleisiä johtopäätöksiä sen suhteen, miten valtion omistajapolitiikka vastaisuudessa järjestetään. Taloudellisilta vaikutuksiltaan ja valtion omaisuuden arvon kasvattamisen kannalta valtion omistajapolitiikka on ollut yleisesti ottaen menestyksellistä.

Valiokunta katsoi, että virkamiesten osallistuminen valtionyhtiöiden hallitusten toimintaan voi olla tietynlainen ongelma, jos virkamiehen asema yhtiön hallituksessa ja virkavelvollisuuksien hoidossa muodostuu ristiriitaiseksi. Virkamiesten hallitusjäsenyyksiä voidaan tarkastella kriittisesti, mutta niiden suoraviivainen kieltäminen voisi johtaa siihen, että valtion omistajapolitiikan tavoitteiden saavuttamiselle ei aina annettaisi parhaita edellytyksiä.

hh

Kaupoille oikeus talletusten vastaanottamiseen (TaVM 25/2002)

Muutetut säännökset parantavat pankkipalvelujen saatavuutta ja edistävät kilpailua, kun luottolaitos voi harjoittaa toimintaansa myös asiamiehen välityksellä ja kun osakeyhtiö tai osuuskunta saa vastaanottaa yleisöltä vaadittaessa takaisinmaksettavia varoja asiakastileille. Asiakastilivaroilla voidaan maksaa yritysten myymiä tavaroita tai palveluja, ja niitä voidaan nostaa käteisenä. Luottolaitoslaissa viimeksi mainittua toimintaa kutsutaan rajoitetuksi luottolaitostoiminnaksi, jota saa harjoittaa ilman toimilupaa. Ehdotetuilla säännöksillä parannetaan myös yleistä maksujenvälitystä ja edistetään sähköisen rahan liikkeeseenlaskua. Samalta asiakkaalta saadaan vastaanottaa asiakastilille talletuksina enintään 3 000 euroa.

hhhhh

10.7. Hallintovaliokunta

Valiokunta antoi 15 mietintöä ja 38 lausuntoa.

hh

Alueiden kehittämislaki (HaVM 8/2002)

Alueiden kehittämislain tavoitteena on edelleen tehostaa kansallisin varoin toteutettavaa aluepolitiikkaa. Läpinäkyvyyden periaatteena laissa on vahvistaa alueiden asemaa sekä alueiden kehittämisen suunnittelussa että myös toteuttamisessa. Alueiden näkemykset otetaan jatkossa aikaisempaa paremmin huomioon valtion eri hallinnonaloilla ja myös eri tasoilla. Maakuntaohjelmat muodostavat aluekehittämisen ytimen edelleen tulevaisuudessa. Maakuntaohjelman perusteella laadittavaksi tulee vuosittainen maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelma, joka sisältää ehdotuksen maakuntaohjelman ja erityisohjelmien kannalta keskeisistä toimenpiteistä sekä arvion niiden rahoittamisesta. Lain tavoitteena on vähentää alueiden kehittyneisyyseroja ja siten tasapainottaa alueellista kehitystä.

hh

Seutuyhteistyön kokeilulaki (HaVM 6/2002)

Seutuyhteistyön laajentamiseen ja syventämiseen tähtäävästä seutukuntien tukihankkeesta säädettiin seutuyhteistyön kokeilulaissa. Valtioneuvosto valitsi kesäkuussa 2001 kokeiluun mukaan kahdeksan seutukuntaa ja niissä on yhteensä 59 kuntaa. Kokeilu toteutetaan pääasiallisesti vuosina 2001-2004. Lain tarkoituksena on tukea ja kannustaa yhteistyötä kuntien välillä. Seutukuntien tukihankkeella pyritään kuntarajat rikkovaan laajaan seudulliseen yhteistyöhön ja uusien yhteistyörakenteiden kehittämiseen sekä kunnallisten palveluiden tuottamisessa että elinkeinopolitiikassa. Kokeilun tarkoituksena on luoda seudulliselle päätöksenteolle ja organisoinnille uusia mahdollisuuksia, järjestää kokeiluseuduille yhteistyön kannustamiseksi riittävä päätösvallan lisäys sekä antaa kokeiluseudulle poikkeuksia yhteistyötä haittaavista säännöksistä. Lakia sovelletaan Hämeenlinnan seudulla, Lahden kaupunkiseudulla, Loimaan seudulla, Nivalan - Haapajärven seudulla, Oulun seudulla, Pieksämäen seudulla, Pohjois-Lapin seudulla sekä Turunmaan seudulla. Lailla tuetaan kuntien vapaaehtoista seutuyhteistyötä näissä seutukunnissa. Hallintovaliokunta piti esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena ja puolsi sen hyväksymistä tarkennuksin.

hh

Laki kokoontumislain 12 §:n 2 momentin kumoamisesta (HaVL 3/2002)

Esitys sisälsi ehdotuksen kokoontumislain sisältämän niin sanotun huvikieltosäännöksen kumoamisesta. Kyseisen säännöksen nojalla yleisötilaisuuksien kuten elokuva- ja teatteriesitysten sekä taidenäyttelyiden järjestäminen on ollut mahdollista tiettyinä kirkollisina juhlapyhinä ainoastaan poliisin luvalla. Hallintovaliokunta esitti lakiehdotuksen hylkäämistä ja perusteli sitä sillä, että luvan myöntämistä koskevat sisäasiainministeriön ohjeet ovat olleet asianmukaiset ja lupakäytäntö yhtenäistä. Valiokunta myös katsoi, ettei ole ilmennyt kansalaisten oikeuksien tai elinkeinon harjoittamisen vapauden kannalta estettä nykyisen sääntelyn jatkamiselle. Valiokunnan sosialidemokraattiset kansanedustajat jättivät asiasta eriävän mielipiteen ja katsoivat, että valiokunnan olisi tullut puoltaa hallituksen esityksen hyväksymistä sellaisenaan. Asiaa perusteltiin siten, että säännöksen kumoamisella selkeytettäisiin yleisötilaisuuksien järjestämiseen liittyvää oikeudellista sääntelyä ja parannetaan kansalaisten yhtäläisiä mahdollisuuksia osallistua paikkakunnasta riippumatta yleisötilaisuuksiin. Lisäksi lupamenettely aiheuttaa vuosittain vaivaa ja kustannuksia, etenkin kun lupa tilaisuuden järjestämiseen on käytännössä lähes aina myönnetty. Sosialidemokraattien kansanedustajien mielestä kieltoa voitiin kaiken kaikkiaan pitää vähämerkityksisenä sen tavoitteiden kannalta. Eriävän mielipiteen allekirjoittivat Valto Koski, Rakel Hiltunen, Heli Paasio, Arto Seppälä sekä vasemmistoliiton edustaja Pertti Turtiainen ja vihreiden edustaja Kirsi Ojansuu.

hhhhh

10.8. Sivistysvaliokunta

Valiokunta antoi 17 mietintöä ja 14 lausuntoa.

hh

Ylioppilastutkinnon rakennekokeilu jatkuu ja laajenee (SiVM 2/2002)

Lukiolaissa säädetään aiempaa tarkemmin ylioppilastutkinnon rakenteesta ja keskeisestä sisällöstä. Tutkintoa koskevat tarkemmat säännökset annetaan edelleen valtioneuvoston asetuksella. Lakiin on otettu myös aiemmin ylioppilastutkintoasetukseen sisältyvä valtuutussäännös, jonka nojalla opetusministeriö voi päättää, että tutkinto kokeilutarkoituksessa järjestetään lain määräyksistä poiketen. Valiokuntakäsittelyssä päädyttiin siihen, että kokeiluun tarvittava aika on neljä vuotta, jolloin kokeiluja voidaan panna toimeen vuoden 2007 loppuun asti. Lainmuutos tuli voimaan 1.9.2002.

hh

Koululakeja koskeva selonteko ja mietintö (SivM 6/2002)

Koululainsäädännön vuoden 1999 uudistus käsitti perusopetuksen, lukiokoulutuksen, ammatillisen koulutuksen, ammatillisen aikuiskoulutuksen, vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen sekä näiden rahoitusta koskevan lainsäädännön uudistamisen. Koululakeja hyväksyttäessä edellytettiin koulutuspoliittisen selonteon tuomista eduskuntaan kolmen vuoden kuluttua. Yhteenvetona voi sanoa, että uudet koululait ovat toimineet kohtuullisen hyvin. Opetukselle asetetut tavoitteet ovat pääosin onnistuneet ja pärjäämme kansainvälisissä vertailuissa erittäin hyvin. Valiokunta kiinnitti huomiota mm. lähikouluperiaatteeeseen, koulun pedagogiseen johtajuuteen, arviointiin, tuki- ja erityisopetukseen sekä opinto-ohjaukseen, opettajakoulutukseen ja opettajien asemaan, ammatilliseen koulutukseen sekä e-oppimiseen. Eduskunta edellyttää uutta selontekoa kolmen vuoden kuluttua.

h h

Koulutuksen arviointia kehitetään (SiVM 11/2002)

Koulutuksen arviointia koskevia säännöksiä muutettiin niin perusopetuslaissa, lukiolaissa, ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa, vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa kuin taiteen perusopetuksesta annetussa laissakin. Opetusministeriön yhteyteen perustetaan erillinen koulutuksen arviointineuvosto, jonka tehtävänä on avustaa opetusministeriötä ja koulutuksen järjestäjiä koulutuksen arviointia koskevissa asioissa sekä organisoida koulutuksen järjestäjien toimintaan ja koulutuspolitiikkaan liittyviä ulkopuolisia arviointeja ja huolehtia arviointien julkistamisesta. Lakimuutoksiin sisältyi myös opetushallituksen sisäiseen organisointiin liittyneitä muutoksia. Lainmuutokset tulivat voimaan 1.1.2003.

h h

Ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitusjärjestelmään uudistuksia (SiVM 16/2002)

Ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksessa siirrytään kokonaan laskennalliseen valtionosuusjärjestelmään. Tämä tapahtuu muuttamalla opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia niin, että lääninhallitusten rahoittamaa valtionavustusjärjestelmää koskeva säännös kumotaan. Kaikki ammatillinen lisäkoulutus rahoitetaan siis valtionosuuksilla. Ammatillinen lisäkoulutus keskitetään näin pääasiassa toisen asteen ammatillista koulutusta antaville koulutuksen järjestäjille eli ammatillisia aikuiskoulutuskeskuksia, valtakunnallisia ammatillisia erikoisoppilaitoksia ja ammatillisia oppilaitoksia ylläpitäville koulutuksen järjestäjille. Myös sellaisilla vapaan sivistystyön oppilaitoksilla, jotka ovat vakiintuneesti järjestäneet ammatillista lisäkoulutusta, on mahdollisuus saada valtionosuutta. Sen sijaan muuta kuin toisen asteen ammatillista lisäkoulutusta järjestäneet yliopistot ja ammattikorkeakoulut järjestävät kyseisen koulutuksen oman rahoitusjärjestelmänsä kautta eikä ammatillisen lisäkoulutuksen valtionosuudella. Lakimuutos sivusi aiemmin työskennelleen parlamentaarisen aikuiskoulutustyöryhmän työtä. Valiokuntakäsittelyssä poikettiin hallituksen esityksestä ja päätettiin mm. lisätä ammatillisten aikuiskoulutuskeskusten toiminta-avustuksia vuodelle 2003. Lainmuutos tuli voimaan 1.1.2003.

h h h h h

10.9. Maa- ja metsätalousvaliokunta

Valiokunta antoi 18 mietintöä ja 27 lausuntoa.

h h

Luopumistuen ikäraja nostettiin (MmVM 5/2002)

Maatalouden harjoittamisesta luopuvien viljelijöiden luopumistuen saamisen alaikäraja päätettiin nostaa vuoden 2005 alusta 55 vuodesta 57 vuoteen. Vuonna 1949 ja sitä ennen syntyneet säilyttäisivät edelleen oikeuden luopumistukeen 55 vuotta täytettyään. Vuoden 2005 alusta viljelijöiden luopumismahdollisuuksia lisättiin siten, että peltoa voitaisiin luovuttaa lisäalueeksi omistusoikeuden luovutuksen sijasta myös pitkäaikaisella vuokrasopimuksella. Porotalouden harjoittajia koskevat luopumistuen saamisen edellytykset säilyivät kaikilta osin nykyisinä. Luopumistukijärjestelmän voimassaoloaikaa jatkettiin vuosille 2003-2006.

h h

Metsästäjäorganisaation toiminta tehostettiin (MmVM 11/2002)

Lakisääteisten metsästäjäorganisaatioiden toimeenpanevia elimiä koskevalla muutosehdotuksella pyritään siihen, että organisaatioiden yksiköiden toiminta tehostuisi ja olisi entistä tuloksellisempaa. Muutosten peruslähtökohtana oli näiden yksiköiden hallitusten toimintaedellytysten parantaminen ja vastuun korostaminen. Sen vuoksi hallitusten valinta jätetään lähes kokonaan yksiköiden omille päättävälle toimielimille. Juuri näille toimielimille hallitukset ovat toimistaan vastuussa, ja tämän vuoksi juuri näillä toimielimillä tulee olla mahdollisuus itse päättää hallitustensa kokoonpanosta. Mm. maattomien aseman turvaamiseksi sosialidemokraatit palauttavat metsähallituksen edustajien pohjoisen metsänhoitoyhdistyksen hallitukseen.

h h

Yhteismetsien toimintaedellytyksiä kohennettiin (MmVM 13/2002)

Uuden yhteismetsälain tarkoituksena on kehittää yhteismetsien toimintaedellytyksiä kestävänsä metsätalouden harjoittamismuotona, parantaa edellytyksiä metsän liittämiseen osaksi yhteismetsää yhteismetsäosuutta vastaan, lieventää yhteismetsäosuuksien vaihdannanrajoituksia ja poistaa yhteismetsään kuuluvan alueen luovuttamista koskevat rajoitukset, ehkäistä yhteismetsäosuuksien pirstoutumista ja luoda mahdollisuuksia yhteismetsien olosuhteiden kannalta tarkoituksenmukaisille hallintomalleille.

h h

Kalastuslakia muutettiin (MmVM 14/2002)

Hallituksen esityksessä ehdotettiin kalastuslakia täydennettäväksi siten, että onkimis- ja pilkkimiskielto ja viehekalastuskielto olisi voitu määrätä tai mainittua kalastusta rajoittaa määräaikaaisesti myös silloin, kun vesialueen omistaja tai muu kalastusoikeuden haltija käyttää aluetta kaupalliseen kalastukseen tai muutoin erityisiin kalastustarkoituksiin. Kalastuskiellon tai kalastusrajoituksen määräämisen edellytyksenä olisi ollut se, että kalaveteen tehdään huomattavia kalan tai ravun istutuksia kalastustoiminnan harjoittamista varten. Kalastuskielto olisi voinut perustua myös muihin kala- tai rapukannan turvaamiseen liittyviin erityisiin syihin tai kalataloudellisen tutkimuksen tarpeisiin. Sillä olisi heikennetty vuonna 1996 edustaja Rajamäen lakialoitteen pohjalta tehdyn kalastuslain mukaisia oikeuksia.

Valiokunta päätyi sosialidemokraattisten jäsenten johdolla siihen, että kalastuslain 11 §:n 1 ja 2 momenttiin lisättiin säännökset, *jotka mahdollistavat onkimis-, pilkkimis- ja viehekalastuskiellon määräämisen lisäksi vain silloin, kun se on tarpeen kaupallisessa tai muussa erityisessä tarkoituksessa tehtyjen kalaistutusten taloudellisen hyödyntämisen turvaamiseksi*. Valiokunta katsoi, ettei kyseisen pykälän säännöksiä ole syytä muutoin muuttaa hallituksen esityksessä ehdotetun mukaisesti.

h h h h h

10.10. Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Valiokunta antoi 54 mietintöä ja 15 lausuntoa.

h h

Sukupuolen vahvistamistilanteisiin muutoksia (StVM 7/2002)

Laissa säädetään edellytyksistä, joiden perusteella transseksuaalisen henkilön oikeudellinen sukupuoli voidaan muuttaa vastaamaan hänen omaa käsitystään sukupuolestaan. Lisäksi säädetään sukupuolen muuttamisen oikeudellisista vaikutuksista. Maistraatti voi vahvistaa täysi-ikäisen henkilön sukupuolen hänen omasta hakemuksestaan, jos hän esittää lääketieteellisen selvityksen siitä, että hän pysyvästi kokee kuuluvansa vastakkaiseen sukupuoleen ja että hän elää tämän mukaisessa sukupuoliroolissa. Henkilön tulee lisäksi olla steriloitu tai muusta syystä lisääntymiskyvytön, eikä hän saa olla avioliitossa tai virallistetussa parisuhteessa. Lakiesitys herätti paljon keskustelua ja siihen tuli muutoksia valiokuntavaiheessa. Muutokset tulivat voimaan 1.1.2003.

h h

Kuntoutusselonteko ja mietintö (StVM 8/2002)

Valtioneuvosto on antanut eduskunnalle kuntoutusta koskevat selonteot vuosina 1994, 1998 ja viimeisin vuonna 2002. Valiokunta painotti kehittämislinjauksista etenkin vanhusväestön kuntoutuksen määrällistä lisäämistä, työolosuhteiden kehittämistä ja työkyvyn huolehtimista, asiakkaan aseman parantamista, vaikuttavuusarviointia sekä päihde- ja mielen-terveyskuntoutuksen voimavaroja sekä lapsiin ja nuoriin kohdistuvien ehkäisevien toimien tehostamista. Eduskunnan lausumissa edellytetään 65 -vuotta täyttäneiden vaikeavammaisten kuntoutuksen selvittämistä, kuntoutuksen sisällyttämistä hoitokäytäntösuosituksiin ja kuntoutuksen koordinoimista ja vastuunjaon selkeyttämistä.

h h

Kansaneläkkeen pohjaosaratkaisua tarkistettiin (StVM 15/2002)

Vuoden 1996 alusta kansaneläke on ollut kokonaan eläkevähenteinen. Muutos tehtiin myös maksussa olleisiin eläkkeisiin niin, että n. 420 000 eläkkeensaajalta kansaneläkkeen pohjaosa poistui/väheni asteittain vuoteen 2001 mennessä. Osalla, eli n. 115 000:lla eläkkeensaajalla, kansaneläke oli vähentänyt aikoinaan yhteen sovituksessa työeläkkeen määrää. Hallituspuolueiden eduskuntaryhmät sopivat joulukuussa 2001 kompensointiratkaisusta näille ns. kaksinkertai-

sen pohjaosan leikkaukseen kohteeksi joutuneille eläkkeille. Työeläkkeen tarkistus koskee niitä yksityisen työeläkejärjestelmän ja julkisen ansioeläkejärjestelmän työeläkkeitä, jotka ovat alkaneet 30.6.1975 jälkeen, mutta ennen vuoden 1996 alkua ja joissa kansaneläkkeen pohjaosan laskusääntö on vaikuttanut työeläkkeen määrään. Tarkistus tehdään työeläkeisiin eläkejärjestelmän toimesta 1.10.2003 alkaen. Tarkistuksen seurauksena työeläkettä korotetaan vähintään viidellä eurolla ja enintään kuitenkin 50 eurolla kuukaudessa. Eläkkeen korotus ei vähennä eläkkeensaajan kansaneläkkeen määrää. Laki tuli voimaan 1.1.2003.

h h

Työttömyys- ja osa-aikaeläkkeisiin muutoksia (StVM 18/2002)

Osa-aikaeläkkeen alaikäraja muutetaan pysyvästi 58 vuodeksi. Muutos koskee vuonna 1947 ja sen jälkeen syntyneitä henkilöitä. Heillä myös osa-aikaeläkkeellä olosta kertyvän vanhuuseläkkeen määrää pienennetään. Sen sijaan osa-aikaeläkkeen saajalle myönnettävä työkyvyttömyyseläke säädetään kokoaikaista työntekoa vastaavaksi. Tällaiseen työkyvyttömyyseläkkeeseen liitetään samanlainen työnantajan vastuu kuin työnantajalla on muistakin työkyvyttömyyseläkkeistä. Lisäksi työaikalakiin siirrettiin nykyisen määräaikaisen lain säännös siitä, että työnantajan on pyrittävä järjestämään työt niin, että osa-aikaeläkkeelle haluava työntekijä voisi siirtyä osa-aikatyöhön. Ennen vuotta 1947 syntyneillä työntekijöillä ja yrittäjillä säilyy osa-aikaeläkkeen nykyinen 56 vuoden alaikäraja. Myös osa-aikaeläkkeen jälkeen myönnettävän vanhuuseläkkeen ja työkyvyttömyyseläkkeen määräytyminen pysyy näillä ikäluokilla ennallaan.

Rakenteellisesti iso muutos on siinä, että yksityisten alojen työeläkejärjestelmästä ja kansaneläkejärjestelmästä ei enää myönnetä yksilöllistä varhaiseläkettä vuoden 1943 jälkeen syntyneille työntekijöille tai yrittäjille. Ennen vuotta 1944 syntyneillä henkilöillä säilyy mahdollisuus saada yksilöllistä varhaiseläkettä entiseen tapaan. Työttömyyseläkkeen työhistoriaa koskevaa vaatimusta tarkistetaan eräillä ennen 1945 syntyneillä työntekijöillä kohtuuttomien väliinpuutamisten estämiseksi. Lainmuutokset perustuivat työmarkkinajärjestöjen marraskuussa 2001 tekemään sopimukseen, johon myös hallitus sitoutui. Työttömyyseläkettä koskevat lainmuutokset tulivat voimaan 1.8.2002 ja muut lainmuutokset vuosien 2003 ja 2004 alusta.

h h

Kansainvälisiin adoptioihin tukea (StVM 19/2002)

Valiokunta päätti lakialoitteen pohjalta lisätä äitiysavustuslakiin säännöksen kansainvälisestä lapseksiottamisesta aiheutuvien kustannusten korvaamisesta valtion varoista ottovanhemmalle tai lapseksiottajalle. Tuen suuruudesta kohdemaittain säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Tarkoituksena on, että äitiysavustusta sekä kansainvälisten adoptioiden tukea koskisivat samat säännökset mm. avustuksen ja korvauksen hakemisesta, muutoksenhausta, takaisinperinnästä, ulosmittauksesta, tietojen saamisesta ja luovuttamisesta. Äitiysavustuslainmuutokset tulivat voimaan 1.12.2002.

h h

Lasten ja nuorten hyvinvoinnista selonteko ja mietintö (StVM 23/2002)

Selonteon pääviesti on, että enemmistö suomalaisista lapsista ja nuorista voi hyvin. Syrjäytymisen ehkäisemiseksi on puututtava varhain huonosti voivien lasten ja nuorten tilanteeseen, ensisijaisesti palvelut turvaamalla. Eduskunnan lausumissa edellytetään, että lapsilisät sidotaan indeksiin, lapsien ja lapsiperheiden palveluja parannetaan osoittamalla lisävoimavaroja kouluterveydenhuoltoon, neuvolatoimintaan, kotipalveluihin ja palveluohjaukseen.

h h

Pienten lasten hoitojärjestelmään laajennus (StVM 25/2002)

Pienten lasten hoitojärjestelmää koskevia säännöksiä muutettiin siten, että lapsen vanhempien oikeus valita kunnan järjestämä päivähoitopaikka tai sen vaihtoehtona lasten kotihoidon tai yksityisen hoidon tuki laajennetaan koskemaan myös pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien lasten ensimmäistä oppivelvollisuusvuotta. Muutos tuli voimaan 1.1.2003.

h h

Sotainvalidien kuntoutus helpottuu (StVM 26/2002)

Sotilasvammalakia muutetaan siten, että kuntien sosiaalihuoltolain ja kansanterveyslain mukaan sotainvalideille järjestämiä avopalveluja voidaan korvata niille invalideille, joiden sotilasvammalain mukainen työkyvyttömyysaste on aiemman

30 prosentin sijaan vähintään 25 prosenttia. Muutos laajentaa korvauksen saajien piiriä ja edesauttaa sotainvalidien selviytymistä omassa kodissaan tukipalvelujen, omaishoidon tuen sekä avosairaanhoidon turvin. Laki tuli voimaan 1.1.2003.

h h

Lääkehoidon kehittämiskeskus (StVM 32/2002)

Rationaalisen lääkehoidon edistämiseksi perustetaan Lääkehoidon kehittämiskeskus, joka toiminnallaan myös parantaa lääkekustannusten hallittavuutta. Lääkehoidon kehittämiskeskus on asiantuntijaviranomainen. Valiokunta täsmensi lakiesitykseen verrattuna kehittämiskeskuksen tehtäviä. Kehittämiskeskuksen tehtävänä on koota ja arvioida kliinistä lääkehoitoa koskevaa tietoa sekä koulutuksen ja tiedonvälityksen avulla kehittää lääkehoitokäytäntöjä. Kehittämiskeskuksen tehtävät painottuvat erilaisiin vaikuttamisen keinoihin kuten lääkeinformaation tuottamiseen ja jakamiseen, suositusten antamiseen, neuvontaan ja koulutukseen. Lainmuutokset tulevat voimaan 1.3.2003.

h h

Isyys- ja vanhempainvapaisiin parannuksia (StVM 34/2002)

Lainmuutoksen tavoitteena on, että perheellä on nykyistä joustavammat mahdollisuudet sovittaa yhteen työ- ja perhe-elämä perheen omien tarpeiden mukaisesti. Isien käytettävissä olevaa isyysvapaata pidennetään toteuttamalla isien mahdollisuus kuukauden yhdenjaksoiseen vapaaseen. Tämä toteutetaan siten, että isällä on aiemman 18 arkipäivän lisäksi oikeus pitää isyysvapaata 12 arkipäivää välittömästi vanhempainvapaan päätyttyä, mikäli hän on pitänyt viimeiset 12 arkipäivää vanhempainvapaata.

Vanhempainvapaajärjestelmää muutetaan siten, että pienten lasten vanhemmilla on mahdollisuus pitää vanhempainvapaata myös osittaisena. Äiti ja isä voivat olla samanaikaisesti osittaisella vanhempainvapaalla sopimalla osa-aikatyöstä työnantajensa kanssa kuitenkin siten, että lasta hoitaa kerrallaan vain toinen vanhemmista. Tässä tilanteessa vanhemmat jakavat keskenään lapsen hoitovastuun olemalla samanaikaisesti osittaisella vanhempainvapaalla sekä osa-aikatyössä. Myös yrittäjillä tuli vastaavin edellytyksin oikeus osittaiseen vanhempainrahaan.

Perhevapaiden käyttöä joustavoitetaan myös niissä tilanteissa, joissa perheeseen syntyy samanaikaisesti kaksi tai useampia lapsia. Äitiysrahan määräytymistä koskevia säännöksiä muutetaan siten, että äitiysraha on mahdollista siirtää isälle muissakin tilanteissa kuin äidin kuollessa. Isällä on oikeus vanhempainrahaan äitiysrahakaudella myös siinä tapauksessa, ettei äiti sairautensa vuoksi kykene hoitamaan lastaan. Lisäksi työnantajille vanhempainpäivärahakausien ajalta suoritettavaa vuosilomakustannusten korvausjärjestelmää yksinkertaistettiin. Lait tulivat voimaan 1.1.2003.

h h

Maahanmuuttajille uusi tuki (StVM 35/2002)

Lailla luodaan uusi taloudellinen tukimuoto, jolla turvataan toimeentulo vanhuuden tai työkyvyttömyyden ajalta kansalaisuudesta riippumatta sellaiselle Suomessa asuvalle maahanmuuttajalle, joka muutoin on pitkäaikaisesti toimeentulotuen tarpeessa. Erityistuki on luonteeltaan sosiaalihuoltoon kuuluva tarveharkintainen sosiaalivastus. Tuen saamisedellytyksenä on vähintään 65 vuoden ikä tai työkyvyttömyys. Lisäksi edellytetään, että tuen saaja on asunut Suomessa vähintään viiden vuoden yhdenjaksoisen ajan ennen erityistuen alkamista. Erityistukea ei makseta Suomen ulkopuolelle. Jos tuen saaja oleskelee tilapäisesti ulkomailla enemmän kuin 90 päivää kalenterivuoden aikana, tuen maksaminen keskeytetään niiden kuukausien ajaksi, joiden aikana henkilö oleskelee ulkomailla. Erityistuki on määrältään enintään täyden kansaneläkkeen suuruinen. Tuen hakijan käytettävissä olevat tulot vähentävät yleensä kokonaisuudessaan erityistuen määrää. Tuen määrään vaikuttavat myös hakijan puolison tulot siltä osin kuin ne ylittävät täyden kansaneläkkeen määrän sekä hakijan ja hänen puolisonsa omaisuus. Erityistuki on saajalleen verovapaa ja se maksettaisiin valtion varoista. Erityistuen toimeenpanosta huolehtii Kansaneläkelaitos. Erityistuen saajia arvioidaan vuonna 2003 olevan noin 3 700 henkilöä. Uudistusten on tarkoitus tulla voimaan 1.10.2003.

h h

Sosiaalinen luototus taloudellisen syrjäytymisen ehkäisyyn (StVM 36/2002)

Laissa sosiaalisella luototuksella tarkoitetaan sosiaalihuoltoon kuluva luotonantoa, jonka tavoitteena on ehkäistä taloudellista syrjäytymistä ja ylivelkaantumista sekä edistää henkilön itsenäistä suoriutumista. Sosiaalinen luotto voidaan myöntää henkilölle, jolla ei ole pienituloisuutensa ja vähävaraisuutensa vuoksi muulla tavoin mahdollisuutta saada kohtuuehdoista luottoa ja jolla on kykyä suoriutua hänelle myönnetyn sosiaalisen luoton takaisinmaksusta. Ennen sosiaalisen luoton myöntämistä tulisi selvittää hakijan

oikeus saada toimeentulotukea. Valiokuntakäsittelyssä lakiin otettiin vielä tarkentava määräys siitä, että henkilön oikeutta saada toimeentulotukea ei voi rajata tai tuen määrää alentaa sen vuoksi, että hakijalla olisi mahdollisuus saada sosiaalinen luotto.

Sosiaalisen luoton korko voi olla enintään korkolaissa tarkoitettu viitekorko. Muita luottokustannuksia ei sosiaalisesta luotosta voi periä. Sosiaalisesta luotosta tehdään kirjallinen sopimus luotonsaajan ja kunnan kesken. Kunnan tulee myös järjestää taloudellista neuvontaa ja ohjausta sosiaalisen luoton hakijalle ja saajalle tarvittaessa myöntämisen yhteydessä ja takaisinmaksuajan kuluessa. Kunta voi järjestää sosiaalista luototusta päättämässään laajuudessa. Päättäessään sosiaalisen luototuksen järjestämisestä kunnan tulee määritellä luoton myöntämisen perusteet ottaen huomioon lain määräykset. Kunta voi toimeenpanna sosiaalisen luototuksen toteuttamisen yksin tai alueellisena yhteistyönä muiden kuntien kanssa. Muutokset tulivat voimaan 1.1.2003.

h h

Tapaturmavakuutuksen haittarahaa korotetaan ja opiskelijoiden turvaa laajennetaan (StVM 37/2002)

Tapaturmavakuutuslain mukaisen haittarahan kertakorvausta korotetaan alimmissa haittaluokissa, enimmillään 15 %. Haitta-, vaate- ja opaskorilaisien korvausperusteet selkeytetään ja otetaan lakiin. Opiskelijoiden asemaa parannetaan uudella lailla, jossa säädetään opiskeluun liittyvissä työhön rinnastettavissa olosuhteissa syntyneen vamman tai sairauden korvaamisesta. Rannekanavaoireyhtymä korvataan jatkossa fysikaalisen tekijän aiheuttamana ammattitautina, jos työntekijän työ on ennen oireiden ilmaantumista sisältänyt pitkäaikaisesti ranteen keskiasennosta poikkeavia, rannetta kuormittavia liikkeitä. Laki tuli voimaan 1.1.2003.

h h

Eläkeläisten sava-maksu aleni ja sotu-maksuissa aloitettiin uusi kokeilu (StVM 38/2002)

Eläkkeensaajia koskeva sairausvakuutusmaksun 0,40 prosenttiyksikön suuruinen korotus poistettiin vuoden 2003 alusta. Kaikkien vakuutettujen sairausvakuutusmaksu on siten vuoden 2003 alusta saman suuruinen, 1,50 prosenttia kunnallisverotuksessa verotettavasta tulosta.

Lisäksi korotettiin työnantajan sairausvakuutusmaksua 0,014 prosenttiyksikköä. Maksun korotuksella rahoitetaan eräissä Lapin läänin kunnissa ja saaristokunnissa toteutettava kokeilu, jossa yksityiset työnantajat ja valtion liikelaitokset vapautetaan tietyin edellytyksin määrääjäksi työnantajan sosiaaliturvamaksusta. Kokeiluun liittyen sairausvakuutusmaksun korotus on määräaikainen ja koskee vuosia 2003-2005. Yksityisten työnantajien, kuntatyönantajien, kirkko-työnantajien ja valtion liikelaitosten uusi sairausvakuutusmaksu on vuoden 2003 alusta 1,614 prosenttia ja muiden työnantajien 2,864 prosenttia ennakonpidätyksen alaisesta palkasta.

h h

Lääkkeiden vaihto halvempaan mahdollista (StVM 39/2002)

Lainmuutoksen tarkoituksena on edistää lääkehoidon kustannustehokkuutta. Tämä toteutetaan mahdollistamalla lääkkeen määrääjän määräämän lääkevalmisteen vaihtaminen halvimpaan vaihtokelpoiseen lääkevalmisteseen sekä parantamalla apteekkien antamaa opastusta. Apteekin tulee vaihtaa lääkemääräyksen mukainen lääkevalmiste halvimpaan tai siitä hinnaltaan vähän poikkeavaan vaihtokelpoiseen lääkevalmisteseen, jollei lääkkeen määrääjä tai ostaja kiellä vaihtoa. Lääkkeen määrääjä voi kieltää vaihdon silloin kun siihen on olemassa perusteltu lääketieteellinen tai hoidollinen syy. Lääkelaitos vahvistaa luettelon keskenään vaihtokelpoisista lääkevalmisteista, jotka kuuluvat vaihdon piiriin. Vaihtovelvollisuuden lisäksi lääkelaisissa olevaa säännöstä apteekin farmaseuttisen henkilökunnan lääkevalmisteiden käyttöä koskevasta neuvontavelvollisuudesta laajennetaan. Neuvontavelvollisuus kohdistuu lääkevalmisteen käyttöä koskevan informaation lisäksi ehdotuksen mukaan myös valmisteiden hintoihin ja muihin niiden valintaan vaikuttaviin seikkoihin. Lääkevalmisteen vaihdon kieltäminen ei vaikutta potilaan oikeuteen saada sairausvakuutuskorvausta. Valiokunta teki lakiesitykseen joitakin tarkentavia muutoksia ja muutti lain voimaantulohetkeä siten, että se on vuoden 2003 alun sijaan 1.4.2003 Sosialidemokraatit vaikuttivat valiokunnassa ratkaisevalla siihen, että hallituksen esitys saatiin hyväksytyä.

h h

Sairausvakuutuksen päivärahoihin ja lääkekorvausten omavastuuosuuksiin muutoksia (StVM 42/2002)

Äitiys-, erityisäitiys-, isyys- ja vanhempainrahan sekä erityishoitorahan vähimmäismäärä nousi 10,09 eurosta 11,45 euroon eli 13,48 %. Vastaava korotus tehtiin myös sairauspäivärahan ja kuntoutusrahan vähimmäismäärään. Työttömän

henkilön jäädessä perhevapaalle päiväraha määräytyy niin kuin sairauspäiväraha työttömyysetuuksien perusteella (vähintään 86 % aiemmasta työttömyysturvasta), mikäli työttömyys on kestänyt vähintään neljä kuukautta ennen äitiyspäivärahakauden alkamista. Tämä tarkoittaa merkittävää tasokorotusta n. 3500 henkilölle.

Sairausvakuutuksen lääkekorvauksien omavastuuosuuksia tarkistetaan siten, että peruskorvattavien lääkkeiden kertaomavastuuosuus nousee 8,41 eurosta 10 euroon ja erityiskorvattavien lääkkeiden kertaomavastuuosuus 4,20 eurosta viiteen euroon. Lisäksi hallitus oli esittänyt lääkkeiden vuotuista omavastuurajaa nostettavaksi 594,02 eurosta 630 euroon. Valiokunta hylkäsi lakiehdotuksen tältä osin, koska korotus olisi kohdistunut erityisesti vähävaraisiin pitkäaikaissairaisiin. Muutokset tulivat voimaan 1.1.2003.

h h

Uusi työttömyysturvalaki (StVM 43/2002)

Työttömyysturvaa koskeva lainsäädäntö uudistetaan kokonaisuudessaan. Uuteen työttömyysturvalakiin on koottu eri laeissa olevat työttömyyden aikaista toimeentuloturvaa koskevat säännökset ja samalla erillislait kumottiin. Uudistus oli osa lainsäädäntökokonaisuutta, jolla pyritään selkeyttämään toimeentuloturvaa koskevaa lainsäädäntöä.

Vaikka lakiuudistus oli luonteeltaan lähinnä lainsäädäntötekkinen, sisältää laki eräitä ansioon suhteutettua päivärahaa koskevia muutoksia. Eroraha liitetään osaksi työttömyysturvaa siten, että ansiopäiväraha maksetaan korotettuna 150 päivän ajalta henkilölle, joka on irtisanottu taloudellisista tai tuotannollisista syistä. Edellytyksenä on vähintään 20 vuoden työhistoria ja 5 vuoden jäsenyys työttömyyskassassa. Lisäksi lakiehdotus mm. toi muutoksia lisäpäiväoikeuden osalta työttömyyspäivärahan keston sekä päivärahan tasoon, lyhensi työssäoloehtoa nk. paluuehtolanteissa kymmenestä kahdeksaan kuukauteen, pidenä työssäoloehdon tarkastelujaksoa 28 kuukauteen sekä toi muutoksia sovitellun päivärahan saantiehtoihin ja lomakorvauksen jaksotukseen. Myös valiokuntavaiheessa tuli monia merkittäviä muutoksia, joista voisi mainita muutokset yhdistelmätyötyön työssäoloehtoon, osittaisen päivärahan saantiehtojen helpottaminen, kuntouttavan työtoiminnan ylläpitokorvauksen korottaminen sekä sovitellun päivärahan 36 kuukauden enimmäisaikaan tehty myöhennys 30.9.2003 saakka. Lakiuudistus tuli voimaan 1.1.2003.

h h

Kuntoutuslainsäädäntöön muutoksia (StVM 48/2002)

Kansaneläkelaitokselle ja työeläkelaitoksille säädetään velvollisuus järjestää ammatillista kuntoutusta henkilölle, jolla voidaan todeta olevan sairaudesta, viasta tai vammasta johtuva uhka joutua kansaneläkelaiissa tai työeläkelaeissa tarkoitetulla tavalla työkyvyttömäksi. Ammatillisesta kuntoutuksesta tulee työntekijälle oikeus. Samassa yhteydessä Kansaneläkelaitoksen maksaman kuntoutusrahan taso nostetaan vastaamaan paremmin nykyisen työeläkejärjestelmän maksaman kuntoutusrahan tasoa. Yksi uudistus on työntekijän eläkelaiissa säädetty osakuntoutusraha. Oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen alkaa aikaisintaan sen kuukauden alusta, jota edeltäneen kuukauden aikana hakijalla oli viimeksi ollut oikeus sairausvakuutuslain mukaiseen päivärahaan tai ammatillisen kuntoutuksen ajalta maksettavaan kuntoutusrahan. Lainmuutokset tulevat voimaan 1.1.2004.

h h

Kuntien mahdollisuuksia päättää päivähoidon hallinnosta väljennettiin (StVM 49/2002)

Lakimuutos antaa kunnille vapaammat kädet päättää, minkä monijäsenisen toimielimen hoidettavaksi lasten päivähoidon sekä kotihoidon ja yksityisen hoidon tuen hallinto kunnassa annetaan. Päivähoito, kotihoito ja yksityisen hoidon tuki ovat jatkossakin sosiaalipalveluja, joiden ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriön toimialaan. Lailla ei muuteta päivähoidon sisältöjä tai henkilöstön työehtoja. Eduskunta hyväksyi lain valiokunnan esityksestä väliaikaisena niin, että se on voimassa 1.8.2003-31.7.2008.

h h h h h

10.11. Työ- ja tasa-arvoasiainvaliokunta

Valiokunta antoi 11 mietintöä ja 24 lausuntoa.

h h

Työntekijöiden rikostaustan selvittäminen (TyVM 1/2002)

Laki velvoittaa työnantajan selvittämään lasten kanssa työskentelevien henkilöiden rikostaustaa vaatimalla työhön valittua henkilöä toimittamaan työnantajan nähtäväksi rikosrekisteriotteen. Otteesta ilmenee, onko henkilö tuomittu sukupuolisiveellisyttä loukkaavasta teosta, seksuaalirikoksesta, törkeästä henkeen tai terveyteen kohdistuneesta rikoksesta taikka huumausainerikoksesta. Rikosrekisterilakia muutettiin siten, että henkilöllä on oikeus maksutta saada itseään koskeva rikosrekisteriote. Valiokunta teki lakiehdotukseen joitakin selventäviä muutoksia ja edellytti samalla, että hallitus selvittää mahdolliset lainsäädännölliset tai muut toimenpiteet, joilla lapsiin kohdistuvaa seksuaalista hyväksikäyttöä voidaan ennaltaehkäistä myös vapaaehtoistyössä. Laki tuli voimaan 1.1.2003.

h h

Henkilöstörahasolain uudistus (TyVM 3/2002)

Henkilöstörahasolakia muutettiin yritystoiminnan kansainvälistymisen johdosta siten, että sellaisen konsernin, jossa emoyhtiö on suomalainen ja johon kuuluu ulkomainen tytäryhtiö, koko henkilöstö saa mahdollisuuden kuulua konsernin yhteiseen henkilöstörahastoon. Myös ulkomaisen yrityksen Suomessa rekisteröidyn sivuliikkeen palveluksessa olevalla henkilöstöllä suotiin vastaava mahdollisuus tietyin kriteerein. Muita muutoksia oli mm. se, että jäsenen niin halutessa rahasto voi suorittaa jäsenen nostettavissa olevan rahasto-osuuden oman yrityksen tai samaan konserniin kuuluvien yritysten osakkeilla. Laista poistetaan mahdollisuus, että rahaston säännöissä voitaisiin sulkea määräaikaissa työ- tai virkasuhteessa olevat henkilöt rahaston jäsenyyden ulkopuolelle. Laki tuli voimaan 1.7.2002.

h h

Työturvallisuuslaki (TyVM 4/2002)

Uusi työturvallisuuslaki korvaa vuonna 1958 annetun työturvallisuuslain. Uuden lain soveltamisalan perusta, työ- ja virkasuhteet, pysyy ennallaan. Lisäksi lakia sovelletaan moniin muihin työnteon muotoihin, joissa työn suorittaja ei ole työ- tai virkasuhteessa työn teettäjään. Vapaaehtoistyö tulee osittain lain soveltamisalaan. Tavanomainen harrastustoiminta jää kuitenkin pääsääntöisesti lain ulkopuolelle, samoin kuin ammattiurheileminen.

Työpaikan koosta riippumatta työnantajalla on velvollisuus tunnistaa ja arvioida työhön liittyvät ja työstä aiheutuvat vaarat sekä huolehtia työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä työssä. Laissa on kiinnitetty huomiota perinteisten fyysisten tapaturmanvaarojen torjunnan lisäksi työn kuormitustekijöihin ja niiden vähentämiseen, ergonomiaan ja näyttöpäätetyöhön, väkivallan uhkan torjumiseen ja yksintyöskentelyyn. Niin ikään säädetään häirinnän ja muun epäasiallisen kohtelun torjunnasta. Laissa on velvoitteita myös muille työn turvallisuuteen vaikuttaville henkilöille, joita ovat koneiden ja laitteiden valmistaja ja maahantuoja sekä asentaja, suunnittelija, käyttöönotto- ja määräaikaistarkastuksen suorittaja, tavaroiden lähettäjä, kiinteistön omistaja ja sataman tai aluksen haltija. Työntekijöiden tulee noudattaa työnantajan antamia määräyksiä ja ohjeita sekä työnsä ja työolosuhteiden edellyttämää järjestystä ja huolellisuutta. Työntekijän on käytettävissään olevin keinoin huolehdittava niin omasta kuin muidenkin työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä sekä vältettävä muihin työntekijöihin kohdistuvaa häirintää ja epäasiallista kohtelua. Laki tuli voimaan 1.1.2003.

h h

Työntekijöiden lisäeläkkeiden turva parani (TyVM 5/2002)

Työpaikoilla ja tuomioistuimissa on ollut epäselvyyttä siitä, miten työntekijöiden lisäeläkkeiden käy liikkeen luovutustilanteissa. Oikeustilan selkeyttämiseksi työsopimuslakia muutettiin siten, että vapaaehtoisen lisäeläketurvan ollessa työsuhteen ehto se on liikkeen luovutuksen yhteydessä samassa asemassa kuin muutkin työsuhteen ehdot. Laki tuli voimaan 1.12.2002.

h h

Vuorotteluvapaajärjestelmä jatkuu muutettuna (TyVM 9/2002)

Vuorotteluvapaajärjestelmä jatkuu osittain uusittuna. Keskeiset muutokset koskevat vuorotteluvapaan edellytyksiä ja vuorottelusijaisen valintaa. Vuorotteluvapaan edellytyksenä on, että työntekijä on ollut oman työnantajansa palveluksessa työssä ennen vuorotteluvapaan alkamista 12 kuukautta ja että lisäksi työntekijällä on työeläkelakien mukaista työhistoriaa vähintään kymmenen vuotta. Toistamiseen vuorotteluvapaalle lähettäessä työhistoriaa tulee olla viisi vuotta edellisen vapaan päättymisestä. Vuorotteluvapaasijaiseksi tulee palkata ensisijaisesti nuori tai äskettäin ammatin valmistunut työntekijä taikka pitkäaikaistyöntekijä. Työtöntä ei tarvitse palkata samoihin tehtäviin, joista vuorottelija on lähtenyt. Jos haettuun tehtävään ei löydy sopivaa edellä tarkoitettua työtöntä, sijaiseksi on palkattava henkilö, jonka työnsaannin tarve on suurin. Vuorottelukorvaus on 70, ja vähintään 25 vuoden työhistorian jälkeen 80 prosenttia,

kunkin henkilön työttömyysturvasta ja korvaus rahoitetaan kuten työttömyysetuudet. Valiokunta teki lakiesitykseen useita, lähinnä teknisiä muutoksia. Laki tuli voimaan 1.1.2003 ja on voimassa 31.12.2007 saakka. Jos vuorottelusopimus tehdään vuoden 2007 aikana, vapaa voidaan pitää vielä vuoden 2008 loppuun mennessä.

h h

Laki julkisesta työvoimapalvelusta (TyVM 10/2002)

Lailla uudistetaan työvoimaviranomaisen järjestämiä tai hankkimia palveluita ja niihin liittyviä tukia, avustuksia ja etuuksia koskeva lainsäädäntö kokonaisuudessaan. Käsitteellä julkinen työvoimapalvelu tarkoitetaan tätä palvelukokonaisuutta. Laki korvaa työvoimapalvelulaissa, työllisyyslaissa ja työvoimapolitiisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa olevat säännökset, ja selkeyttää näin lainsäädäntöä. Lisäksi lakiin siirretään säännöksiä työttömyysturvalaista ja työmarkkinatuesta annetusta laista. Perustuslain tavoitteiden ja työvoimapolitiikan uudistamisessa omaksuttujen periaatteiden mukaisesti työvoimaviranomaisen asiakkaan oikeudet ja velvollisuudet on koottu yhteen ja niiden perusteista säädetään yhtenäisesti laissa. Lailla korostetaan asiakkaan palvelutarvetta ja sen arviointia työvoimatoimiston tarjoamien palvelujen lähtökohtana, avoimien työmarkkinoiden ensisijaisuutta työllisyysmäärärahoihin nähden ja työvoimatoimiston palvelujen prosessinomaisuutta. Työvoimapolitiisesta aikuiskoulutusta koskevista säännöksistä poistetaan rajoitus, jonka mukaan yleissivistävänä koulutuksena ei voida hankkia lukio-opintoja eikä korkeakouluopintoja. Eduskunnan lausuman mukaan on tehostettava toimenpiteitä niin, että jokaiselle alle 25-vuotiaalle työttömälle työnhakijalle etsitään oma väylä kohti työelämää muun muassa oppilaitosten, työvoimatoimistojen, työpajojen, kuntoutuksen ja yksilövalmennuksen sekä nuorisotyön välineitä käyttämällä.

h h h h h

10.12. Liikennevaliokunta

Valiokunta antoi 23 mietintöä ja 21 lausuntoa.

h h

Viestintämarkkinoiden uusi lainsäädäntö muutettiin kahdessa vaiheessa (LiVM 5/2002 vp)

Hallitus tarkasteli uudelleen viestinnän jakeluverkkojen perinteisiä sääntelyjärjestelmiä. Erityisen ajankohtainen uudistamistarve oli maanpäällisissä digitaalisissa televisio- ja radioverkoissa. Esitys oli ensimmäinen vaihe viestintälainsäädännön laajemmasta uudistuksesta.

Liikennevaliokunta piti tärkeänä, että Yleisradion mahdollisuudet toteuttaa julkisen palvelun tehtävänsä turvataan. Valiokunnan mielestä oli varmistettava ja seurattava, että julkisen palvelun määritelmä ja rahoitusjärjestelmä vastaavat julkiselle palvelulle asetettavia vaatimuksia. Sen vuoksi Yleisradion on annettava eduskunnalle vuosittain kertomus tehtävän toteutumisesta.

Myös kaupallisille toimijoille on luotava sellaiset toimintaedellytykset, että ne pystyvät osallistumaan digitaalisen television kehittämiseen.

h h

Väylämaksulaki karsii epäkohtia (LiVM10/2002 vp)

Esityksessä haluttiin korjata väylämaksun kantamisessa ilmenneitä epäkohtia. Keskeisenä uudistuksena oli jäämaksuluokkatodistusten muuttaminen määräaikaikaisiksi. Myös todistuslomake uudistettiin niin, että jääluokan vahvistamisen perusteena olevat asiakirjat on jatkossa yksilöitävä.

Liikennevaliokunta katsoi, että esitys parantaa väylämaksujen perintäjärjestelmää ja saattaa väylämaksujärjestelmän uuden perustuslain vaatimuksia vastaavaksi.

Valiokunta kiinnitti kuitenkin huomiota kohtaan, jossa laivanisäntä velvoitetaan antamaan merenkululaitoksen määräämälle tarkastajalle virallinen todistus tai päällikön kirjallinen ilmoitus aluksen kantavuudesta. Esitettyyn tekstimuotoon sisältyi riski, jos aluksen kantavuudesta ei ole virallista asiakirjaa. Valiokunta ei pitänyt mahdollisena, että tällöin voitaisiin hyväksyä päällikön antama kirjallinen ilmoitus.

Valiokunnan mielestä sääntelyä tuli tarkistaa myös niin, että mahdollisuus keinotteluun konetehosta eliminoidaan. Konetehon pitää olla sama aluksen kaikissa asiakirjoissa. Tässä asiassa hallituksen on myös oltava aloitteellinen

Euroopan unionissa. Jos yhtenäisiä kansainvälisiä menettelysääntöjä ei saada aikaan, Suomen on pidettävä maksupoliitiikassa huolta omista kansallisista eduistaan. Valiokunta halusikin, että lakiin sisällytetään mahdollisuus myöntää väylämaksuvapautus kauttakulkuliikenteelle.

h h

Raideliikenteen kilpailuttamiselle asetettiin reunaehdot (LiVL 17/2002 vp)

Liikennevaliokunta antoi lausunnon suurelle valiokunnalle valtioneuvoston kirjelmään EU:n tekemistä viidestä ehdotuksesta niin sanottuun toiseen rautatiepakettiin.

Valiokunta piti raideliikenteen aseman parantamista sekä tehokkuuden lisäämistä tärkeänä. Viime aikojen keskustelu on kuitenkin painottunut liikaa kilpailunäkökohtiin. Rautatiejärjestelmän kilpailuttaminen voisi pahimmillaan johtaa Suomen rautatiejärjestelmän pirstoutumiseen sekä liikenneturvallisuuden ja henkilöstön aseman heikkenemiseen. Kilpailua rautateiden henkilöliikenteessä ei pidä tämän hallituksen aikana avata enempää kuin EU-määräykset edellyttävät.

Sosialidemokraatit ovat kautta linjan suhtautuneet kriittisesti rautateiden henkilöliikenteen kilpailuttamiselle.

Toimintakertomuksessa asiaa on käsitelty myös kohdassa suuri valiokunta.

h h

Autoverolakia muutettiin (LiVL 21/2002 vp)

Hallituksen esityksessä ehdotettiin maahan tuotavien sekä uusien ajoneuvojen verotuksen muuttamista.

Valiokunta täsmensi, että ajoneuvo ei saa joutua ylimääräisten veroseuraamusten kohteeksi vain sen vuoksi, että sen liikenneturvallisuutta on parannettu osilla, joista veroa on jo maksettu, ja jotka ovat omiaan parantamaan liikenneturvallisuutta. Tällaisia osia ovat esimerkiksi lisävalot, iskunvaimentajat ja jarrut.

Lisäksi valiokunta arvosteli, että maahan tuodusta museoajoneuvon verotuksesta tulee liian korkea. Autovero pitäisi poistaa museoajoneuvojen ja sellaisten ajoneuvojen osalta, joiden valmistusvuoden päättymisestä on kulunut vähintään 30 vuotta.

Valiokunta huomio myös, että verotuksella voidaan ohjata liikennettä ympäristöystävällisempään suuntaan.

h h

Sähköisillä allekirjoituksilla haluttiin edistää verkkoliiketoimintaa(LiVM21/2002 vp)

Esityksen mukaan sähköisiä allekirjoituksia ja niiden käytössä tarvittavia tuotteita ja palveluita koskevalla lailla edistettäisiin kuluttajien ja muiden käyttäjien luottamusta verkkoliiketoimintaan ja sähköiseen asiointiin. Sähköisiin allekirjoituksiin liittyvien tuotteiden tai palveluiden tarjonta olisi vapaa elinkeino. Lisäksi annettiin tarpeellinen lainsäädäntö sähköisiin allekirjoituksiin liittyvien varmenteiden tarjonnasta, niiden tarjoajien velvollisuuksista ja vastuista.

Valiokuntaa huolestutti sähköisten allekirjoitusten laatuvarmenteiden tekniset ratkaisut. Yhä monimutkaisempia salauksia voidaan murtaa eri avainvaihtoehtoja kokeilemalla.

Tietojenkäsittelyn tuotteet ovat kehittyneet niin, että niissä paljastuu suunnitteluvirheitä ja vikoja, jotka vaarantavat järjestelmien turvallisuuden. Valiokunta pitikin tärkeänä, että laatuvarmenteiden korkeaan tekniseen tasoon kiinnitetään huomiota. Tämä edellyttää, että Euroopan yhteisöjen komission vahvistamia standardeja pidetään ajan tasalla siten, että salausalgoritmit antavat riittävän suojan hakkereita vastaan. Lisäksi kansallisen valvontaviranomaisen on seurattava alan kehitystä. Laissa on myös selkeästi määriteltävä laatuvarmenteita tarjoavien varmentajien vastuut.

Liikenne- ja viestintäministeriön on myös annettava valiokunnalle välittömästi ilmoitus, jos laatuvarmenteiden käytössä ilmenee häiriöitä, sekä selvityksen sähköisistä allekirjoituksista annetun lain vaikutuksista ja soveltamisesta vuoden 2005 loppuun mennessä.

h h h h h

10.13. Puolustusvaliokunta

Valiokunta antoi yhden mietinnön ja kolme lausuntoa.

h h

Valiokunta keskittyi vuoden 2003 talousarvioesitystä käsittelevässä lausunnossaan puolustushallinnon kiinteistöuudistukseen. Talousarvioesityksen mukaan puolustushallinnon kiinteistöuudistuksen toteuttamista oli tarkoitus jatkaa siirtämällä puolustushallinnon rakennettu kiinteistökanta Senaatti-kiinteistöille vuoden 2003 alusta lukien. Jo aiemmin toteutettuja toimia olivat asuntojen siirto Kruunuasunnot Oy:lle vuosina 2000-2001 sekä metsäomaisuuden hallinnan siirto Metsähallitukselle kuluvan vuoden talousarviossa. Valtion kiinteistöhallinnon uudelleenjärjestelyä oli tarkoitus hallituksen esityksen mukaan jatkaa vuonna 2003 siten, että kasarmi- yms. rakennusten ja -alueiden hallinta siirtyy Senaatti-kiinteistöille ja ilmavoimien lentokenttäalueiden hallinta Ilmailulaitokselle.

Puolustusvaliokunta ei pitänyt kiinteistöuudistuksen toteuttamista esitettyssä muodossa siinä vaiheessa selkeänä eikä tarkoituksenmukaisena. Valiokunta katsoi, että puolustusvoimien käytössä olevien kasarmien sekä maa- ja vesialueiden omistuksen siirto puolustusministeriön ulkopuolelle aiheuttaa ongelmia luotettavan maanpuolustuksen kannalta. Kiinteistösiirrosta johtuen kustannusseuranta uhkaa hämärtyä, kokonaisvaltainen ote maanpuolustuskiinteistöihin hävitä sekä poliittinen ja taloudellinen ohjaus vaikeutua. Lisäksi valiokunta oli huolissaan riittävistä taloudellista voimavaroista. Mietinnön laativalle valtiovainvaliokunnalle valiokunta esitti toiveen, että se mietinnössään edellyttää puolustushallinnon rakennuslaitoksen henkilöstön aseman turvaamista mahdollisen kiinteistöhallintouudistuksen yhteydessä siten, että tarvittavat henkilöstövähennykset toteutetaan luonnollisen poistuman avulla.

h h h h h

10.14. Ympäristövaliokunta

Valiokunta antoi 22 mietintöä ja 29 lausuntoa.

h h

Kaksi uutta kansallispuistoa (YmVM 8/2002 vp ja 19/2002 vp)

Suomeen perustettiin Leivonmäen ja Repoveden kansallispuistot. Leivonmäen kansallispuisto perustettiin Leivonmäen kunnassa sijaitseville valtion omistamille alueille nykyisen Haapasuon ja Syysniemen erityisen suojelualueen tilalle. Perustettavan kansallispuiston pinta-ala on noin 2 900 hehtaaria. Repoveden kansallispuisto perustettiin Valkealassa ja Mäntyharjulla sijaitseville valtion omistamille maille. Kansallispuiston perustamisella suojellaan Kaakkois-Suomen jylhin ja erämaisina kallio-, metsä- ja järviolue. Repoveden kansallispuiston omistaa valtio, ja sen pinta-ala on noin 1 540 hehtaaria.

h h

GM-elintarvikkeet ja -rehut sekä GM-tuotteiden jäljitettävyyden merkintä (YmVL 18/2002 vp)

Ympäristövaliokunta oli jo aiemmin ottanut kantaa komission asetusehdotuksiin GM-elintarvikkeista ja -rehuista sekä GM-tuotteiden jäljitettävyydestä ja merkinnöistä. Asia tuli uudelleen arvioitavaksi jatkokirjelmän käsittelyn yhteydessä. Valiokunta vertasi käsiteltävänä olevaa jatkokirjelmää aiempaan lausuntoonsa valiokunta ja totesi, että valtioneuvoston ja ympäristövaliokunnan näkemykset poikkeavat kahdessa kohtaa. Nämä ovat asetusehdotusten soveltamisala ja tahattoman sekoittumisen kynnyksarvo.

Ympäristövaliokunta piti edelleen periaatteellisesti oikeana lähtökohtaa, jonka mukaan kuluttajalla tulee olla oikeus tietää geenitekniikan käytöstä elintarvikkeiden tuotannossa ja valmistuksessa. Valiokunta oli kuitenkin valmis kompromissina tukemaan valtioneuvoston kantaa.

Asetusehdotuksissa vahvistetaan yhden prosentin kynnyksarvo GM-aineksen vähäisille jäämille elintarvikkeissa ja rehuissa, jos tällaisen aineksen esiintyminen on satunnaista ja teknisesti mahdotonta välttää sekä jos kysymyksessä olevasta geenimuunnellusta ainesosasta on yhteisössä tehty riskinarvio, jonka mukaan GMO-jäämät eivät aiheuta riskiä ihmisten terveydelle tai ympäristölle. Kynnyksarvo voitaisiin asetusehdotusten mukaan vahvistaa komitologiamenettelyssä myös yhtä prosenttia alemmaksi. Aiemmassa lausunnossaan valiokunta piti lähtökohtana nollatasoa. Kun kynnyksarvon nollataso ei ole saanut kannatusta asian jatkokäsittelyssä, valiokunta oli valmis tukemaan kompromissia, jossa pyritään mahdollisimman alhaiseen kynnyksarvoon. Valiokunta katsoi, että Suomen tulee jatkaneuvotteluissa tukea Euroopan parlamentin linjausta, jonka mukaan tahattoman sekoittumisen kynnyksarvo on enintään 0,5 prosenttia.

Asiaa on käsitelty myös kohdassa suuri valiokunta.

h h

Asumisoikeusasuntoja myös vapaarahoitteisesti (YmVM 20/2002 vp)

Eduskunnan hyväksymän lain tarkoituksena on luoda mahdollisuus tuottaa asumisoikeusasuntoja myös vapaarahoitteisina. Vapaarahoitteisessa tuotannossa asukasvalinta olisi vapaa. Muutoin vapaarahoitteinen asumisoikeus asettaisi talonomistajille ja asumisoikeuden haltijoille vastaavat oikeudet ja velvollisuudet kuin asumisoikeus valtion tukemassa tuotannossa. Järjestelmän pysyvyys ja asumisturva olisivat vastaavalla tavalla suojatut kuin valtion tukemassa tuotannossa.

Perustuslakivaliokunta valiokunnalle antamassa lausunnossaan tarkasteli asumisoikeuden haltijan oikeutta saada takaisin asumisoikeusmaksu talon omistajan lunastussuorituksena. Asumisoikeusmaksujen tilinpäätöskäsittelyyn ehdotetuista muutoksista seuraisi, että talon omistaja ei nykyisestä poiketen saa täyttää lunastusvelvollisuuttaan, jos lunastussuoritukseen käytettävissä olevia varoja ei ole. Asumisoikeuden haltija voi tällaisessa tapauksessa joutua odottamaan lunastusta. Lunastussuorituksen toteutumisen vahvistamiseksi laki hyväksyttiin tältä osin muutetussa muodossa.

h h

Osaomistusasuntojärjestelmä (YmVM 2/2002 vp)

Eduskunta hyväksyi uuden lain osaomistusasuntojärjestelmästä. Laki koskee valtion korkotukemilla lainoilla rahoitettuja osaomistusasuntoja, ei vapaarahoitteisia asuntoja. Osaomistusasunto on asunto, jonka osakkeista asukas ostaisi alkuvaiheessa vähemmistöosuuden. Asunnon hallinta perustuu aluksi huoneenvuokrasopimukseen. Asukkaalla voi myös vuokrallaoloaikana olla oikeus ostaa lisäosuuksia osakkeista. Asunnon oltua vähintään viisi vuotta vuokra-asuntokäytössä asukkaalla on oikeus lunastaa loppuosa osakkeista asunnon alkuperäisen hankinta-arvon perusteella määräytyvällä kauppahinnalla. Tämän jälkeen asunto vastaa asunto-osakeyhtiöasuntoa.

Valiokunta lausunnossaan totesi, että osaomistusasunnot on tarkoitettu niille, joilla ei tulojensa puolesta ole mahdollisuutta heti hankkia omaa asuntoa. Jotta tämä tavoite toteutuisi ja valtion maksama korkotuki kohdentuisi sitä eniten tarvitseville, asukkaat osaomistusasuntoihin on syytä valita sosiaalisin perustein. Lisäksi valiokunta korosti asukkaan oikeussuojan turvaamisen tärkeyttä ja katsoi, että ympäristöministeriön tulee antaa asiasta tarkempia ohjeita.

h h h h h

10.15. Tulevaisuusvaliokunta

Valiokunta antoi yhden mietinnön ja kolme lausuntoa.

h h

Suomelle laadittava erityinen tulevaisuusohjelma (TuVM 1/2002 vp)

Eduskunta antoi tulevaisuusvaliokunnan käsiteltäväksi valtioneuvoston selonteon Tasapainoisen kehityksen Suomi 2015 (VNS 4/2001 vp).

Suomi on kansantalouden tasolla kehittynyt laman jälkeen myönteisesti. Pitkään jatkuneesta talouskasvusta huolimatta työttömyys ja väestön ikääntyminen vaikuttavat lähivuosikymmeninä merkittävästi suomalaiseen yhteiskuntaan. Lisäksi 1990-luvun kuluessa alueellinen eriytymiskehitys kiihtyi niin, että menestyvien seutujen joukko on entistä harvempi.

Valiokunnan mielestä Suomen tasapainoisen kehityksen perustana on oltava pohjoismaisen hyvinvointiyhteiskunnan tavoitteet. Olennaista on kestävä kehitys ekologisen, sosiaalisen ja taloudellisen ulottuvuuden yhdistäminen. Valiokunta listaa mietinnössään toimia, joita hallituksen olisi toteutettava esimerkiksi hyvinvointipalvelujen järjestämisessä, perhepolitiikassa, työllisyysasteen nostamisessa, tietoyhteiskunnan paremmassa hyödyntämisessä, tutkimustyön edistämisessä, verojärjestelmän tarkastelussa, yrittäjyyden tukemisessa, maahanmuuttopolitiikassa, kansanvallan periaatteiden vahvistamisessa, osaamisen perustuvassa tasapainoisessa aluepolitiikassa sekä kansainvälisessä politiikassa.

Lisäksi koulutusta on parannettava kaikilla tasoilla. Sosialidemokraatit ovat vaatineet viimeisimmissä kannanotoissaan aikuiskoulutuksen resurssien lisäämistä. Valiokunta totesikin, että erityisesti ikääntyvän työvoiman osaamistason jatkuva kohottaminen kaikissa työtehtävissä ja kaikilla koulutustasoilla on Suomen menestyksen ydinkysymyksiä.

Valiokunnan mielestä seuraavien hallitusten tulee laatia erityinen tulevaisuusohjelma ja tämän ohjelman toteuttamiseen on varattava riittävät resurssit. Tulevaisuuspolitiikkaa vahvistettaisiin seuraavien vaihtoehtojen mukaisesti: joko 1) tulevaisuuspolitiikan asemaa vahvistetaan valtioneuvoston kansliassa ja pääministeri johtaa tulevaisuusohjelman valmistelua sekä toteuttamista tai 2) valtioneuvostoon nimetään tulevaisuuspolitiikasta vastaava tulevaisuusministeri.

h h h h h

12. RYHMÄTOIMISTON HENKILÖKUNTA 31.12.2002

Ryhmän toimistossa työskentelivät pääsihteeri **Sisko Seppä**, talouspoliittinen sihteeri **Tapio Hellsten**, tiedotussihteeri **Susanna Parkkonen**, eduskuntasihteeri **Markku Salomaa** **Heli Puuran** äitiyslomasijaisena, eduskuntasihteeri Sanna Vallinen, eduskuntasihteeri Johanna Ojala-Niemelä., toimistos sihteeri **Kaija Ahomaa**, viestintäsihteeri **Marja-Liisa Aronen**, toimistos sihteeri **Ulla-Maija Kesänen** ja toimistos sihteeri **Leena Nivalainen**.

h h h h h

13. RYHMÄTOIMISTON LAATIMAT RUUSUINFOT V. 2002

Numero/pvm	Aihe	Laatija
1/7.2.	Kunta-asenteet ja niiden muuttaminen	Johanna Ojala-Niemelä
2/21.3.	Aravalainaehtojen uudistaminen	Sanna Vallinen
2/11.4.	Kansallinen terveydenhuoltoprojekti	Markku Salomaa
4/26.4.	Työeläkkeiden tarkistaminen vuonna 2003	Pirjo Harjunen-Rosenholm ja Markku Salomaa
5/19.6.	Talouden näkymät	Tapio Hellsten
6/3.9.	Etelä-Suomen metsien suojelu	Sanna Vallinen
7/13.9.	Talouden näkymät	Tapio Hellsten
8/6.11.	Työeläkepaketin uudistaminen (ns. Puron paketti)	Markku Salomaa
9/8.11.	Euroopan unionin laajentuminen	Sanna Vallinen
10/12.11.	Euroopan unionin tulevaisuus	Sanna Vallinen
11/14.11.	Verotus	Tapio Hellsten
12/26.11.	Maahanmuutto- ja pakolaishallinto	Sanna Vallinen
13/13.12.	Talouden näkymät	Tapio Hellsten
14/20.12.	Aluepoliittiset saavutukset vuosina 1996-2002	Johanna Ojala-Niemelä
15/20.12.	Kainuun malli	Johanna Ojala-Niemelä

14. MUUT INFOT JA TILAISUUDET VUONNA 2002

Viikkomuistiot

Ryhmätoimisto julkaisi 33 viikkomuistiot. Niissä luotiin katsaus kuluneen viikon tapahtumiin ja informoitiin ajankohtaisista asioista sekä annettiin eväät tulevalle työviikolle.

h h h

Saavutuskalvosarja

Ryhmätoimistossa laadittiin kalvosarja kuluneen vaalikauden myönteisistä saavutuksista. Sarja koostui seuraavista osioista:

- Mitä olemme tehneet köyhyyden ja syrjäytymisen poistamiseksi?
- Mitä olemme tehneet sosiaali- ja terveystalouden parantamiseksi?
- Mitä olemme tehneet lapsien ja lapsiperheiden aseman parantamiseksi?
- Mitä olemme tehneet koulutuksen ja opiskelijan aseman parantamiseksi?

Mitä olemme tehneet eläkkeensaajien toimeentulon parantamiseksi?
Mitä olemme tehneet ylivelkaantuneiden tilanteen helpottamiseksi?
Miten olemme kaventaneet tuloeroja?
Mitä olemme tehneet asunto-olojen kohentamiseksi?
Mitä olemme tehneet alue-erojen hillitsemiseksi?
Miten olemme uudistaneet työvoimapolitiikkaa?
Mitä olemme tehneet työmarkkinoiden toimivuuden parantamiseksi?
Miten olemme muuttaneet pääoma-, ansio- ja eläketulojen verotusta?
Miten työmme on näkynyt työttömyysluvuissa?
Koronlaskun vaikutus velkaisen kotitalouden lyhennyksiin

h h h

Sos.dem. kansanedustajien avustajainfot

Perjantaisin pääsihteeri piti infon sos.dem. kansanedustajien avustajille. Niissä käytiin läpi ajankohtaisia asioita sekä kerrottiin lähitulevaisuuden tärkeistä asioista.

h h h

Luentoja ja koulutusta

Ryhmän jäsenille ja avustajille järjestettiin useita asiantuntijoiden luentoja ja tilaisuuksia ajankohtaisista asioista.

h h h

Ryhmätoimisto järjesti keväällä Lepolammella ja syksyllä Cinderellalla kansanedustajiemme avustajille koulutuspäivät.

h h h

Tapahtumia

Ryhmä järjesti vappujuhlat Ravintola Sipulissa 25.4.2002. Juhlassa esiintyivät aina mainion Kuusikon lisäksi kansanedustajistamme koottu rivitanssiporukka ja kuultiinpa extemporena parilauluakin Liisa Jaakonsaaren ja Erkki Tuomiojan voimin.

Elokuussa ryhmä vieraili Vierumäellä, missä kuultiin painavaa asiaa jokaiselle niin tärkeästä oman kunnan kohottamisesta. Kaikki halukkaat testattiin ja kuntopäivien päätteeksi jokainen sai henkilökohtaisen kuntoraportin sekä kuntoutussuunnitelman.

Ryhmän perinteinen jouluglögitilaisuus järjestettiin 19.12.2002. Tilaisuuteen kutsuttiin eduskuntatoimittajat sekä kansanedustajiemme avustajat.

h h h h h